

Upravištvu, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ugled in vpliv Evrope naraščata

Pred leti je nastopila doba, ko se je zdelo, da se Evropa postopno oddaljuje od ostalega sveta, od izvenevropskih političnih faktorjev. Kolikor večje težave je imelo Društvo narodov, kolikor bolj je nehalo predstavljati mogočno fronto vsega sveta, toliko bolj je gineval njegov vpliv po drugih kontinentih, seveda v kolikor so tamkaj še samostojne države. Eden najvidnejših sta-dijev v tem razvoju je bil imperialistični nastop Japonske v Mandžuriji, ki ni prinesel le poraza ženevskemu stališču in ženevski taktiki, marveč je tudi oprostil japonsko politiko ozirov na Evropo. Nekoliko kasneje, ko je evropska politična situacija postajala čim dalje bolj napeta in je zares že kazalo, da se nahajamo na pragu katastrofalnih dogodkov, se je zlasti iz Amerike čul resignirani klic, da je treba stari kontinent prepustiti usodi...

Toda v najnovejši dobi kaže, da se ugled našega kontinenta zopet veča in da so se začeli znova krepiti stiki med evropskimi in izvenevropskimi državami. Že velika panameriška konferenca v Buenos Airesu je izpričala, da ideja oddaljevanja ameriških republik od ženevskega foruma ne napreduje, marveč da nasprotno ameriške države smatrajo, da jim Društvo narodov, tudi tako, kakršno je, more marsikaj koristiti in da njegovega pomena kljub vsemu ni podcenjevati.

Tudi orjaško oboroževanje evropskih držav je začelo kazati svoje učinke. Od kar se je sovjetska Rusija tako temeljito pripravila na obrambo zoper japonski imperializem, urenila svoje vojaške postojanke na Daljnem vzhodu ter postavila tjakaj respekt vzbujajočo oboroženo silo, oporo na nove prometne zveze, so za čudo utihnili glasovi o spopadih na mandžurski in mongolski meji. Prej tako rekoč vsakdanji pojav, neprestano izživljanje, o katerem ni bilo mogoče vedeti, če se ne bo čez noč spremenilo v katastrofo, vse to je ponehalo in pač ne slučajno. Sicer se je vojna stranka v Tokiu tačas celo ojačila, ali podoba je, da je vendar resničnega navdušenja za riskantna podjetja na Japonskem čim dalje manj, toliko manj, kolikor več je ruske obrambne moči na Daljnem vzhodu. In te dni so se že oglasile prve napovedi, da se je pričelo uveljavljati pomirjenje med Tokiom in Moskvjo, pa da se pripravljajo nova era zblíževanja in spriznanja. Seveda moramo vzeti te prve vesti s primerno rezervjo, toda zato niso nič manj značilne in vsekakor na nedvomen način pričajo, da se je zares doba ruskega popuščanja napram japonski agresivnosti nehala. Enako je značilno, da je popustilo tudi kitajsko-japonsko nasprotstvo.

O priliki velikih svečanosti, ki jih bo preživljala Velika Britanija ob kronanju v bližnjem času, se bodo v Londonu zbrali predstavniki vsega imperija in vršila se bo tudi službena imperijalna konferenca. Napoveduje se, da se bodo razgovori tikali tudi osnovno važnih norm o bodočem razmerju med posameznimi členi velikega imperija. Marsikateri očitki so se že čuli od strani dominionov na račun matične države, zlasti glede obrambne možnosti in sposobnosti. V Avstraliji in na Novem Zelandu so na primer naglašali vedno potrebo po absolutno sigurni zaščiti napram japonski nevarnosti, ki je postajala večja zlasti po ameriškem umiku iz azijskega vzhoda. S strani južnoafriškega dominiona se je čula zahteva po odločni politiki iz Londona v dobi, ko se je zbrala politična nevihta nad vzhodno Afriko v obliki abesinske kolonialne vojne. S tem, da je britanska vlada pristopila k izvedbi velikega oboroževalnega načrta, je dejansko pričela izvajati program, ki ji bo omogočil tudi napram dominionom znatno okrepitev svoje pozicije, tako da bodo mogli v njej gledati zadostno jamstvo zoper nevarnosti kateregakoli imperalizma. Nedvomno bo že velikanška svetčanost, ki bo v zvezi s kronanjem, sama ogromno pripomogla k utrditvi velike britanske skupnosti.

Tako bo nov oboroževalna politika londonske vlade pomenila konkretno ojačenje matične države v imperiju samem in na zunaj. Oboje pa bo nedvomno pomenilo povečanje britanskega ugleda in britanske pozicije ne le v Evropi, temveč tudi v izvenevropskem svetu.

Oboroževalna politika Anglije in Francije bo sicer za Ameriko v nekih pogledih neprijetna, ker jo bo silila na primerno reakcijo v smislu ravnotežja v razmerju pomorskih sil toda v bistvu pomeni tudi njej simpatično ojačenje demokratičnih sil v svetovni politiki. Roosevelt ni nič prikrival svojega stališča napram »dinamičnim« veseilam in se je z vso odločnostjo izjavil za demokratični tabor; dovolj je, ako samo spomnimo na njegov veliki govor v Buenos Airesu, ki o osnovah ameriške orientacije ni pripuščal nobenega dvoma. Zato se ni čuditi, da se v zadnjem času pogostje imenujejo v eni vrsti vse tri velike demokratične velesile, Amerika, Francija in Velika Britanija, ka-

V Benetkah nič novega

Soglasje v naziranju Italije in Avstrije — Dogovori izven okvira rimskih protokolov so ugodno poročstvo za mir v Srednji Evropi

Benetke, 23. aprila. br. Razgovori med avstrijskim kancelarjem dr. Schuschniggom in italijanskim min. predsednikom Mussolinijem ob sodelovanju italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in avstrijskega podtajnika zunanjega ministrstva dr. Schmidta so bili danes končani. Zadnji razgovor je bil ob 11. dopoldne v vladni palači.

Ob 17.30 se je Schuschnigg s Schmidtom in ostalim svojim spremstvom odpeljal v Milan, kjer si bo ogledal tamonjni velesejem. Iz Milana se name-rava jutri zvečer ali pa v nedeljo vrniti na Dunaj. Na kolodvoru v Benetkah sta se poslovila od njega Mussolini in grof Ciano.

Dotim naglašala komunike, da so potekli razgovori v duhu stare prisrčno-

sti, na zunaj tega ni bilo videti, pač pa so splošno opazili, da je bil sprejem dr. Schuschnigga tokrat izredno hladen, a prav tako tudi ob slovesu ni bilo nikakih manifestacij. Zvedelo se je tudi, da je Mussolini zabranil prvotno nameravano parado fašističnih organizacij in vse druge prireditve na čast avstrijskim gostom. Le snoči je bila prirejena iluminacija Benetk, ki pa je veljala bolj Mussoliniju kakor pa avstrijskim gostom.

Mussolini se je s Ciano in generalom Valleom zopet z letalom vrnil v Rim, kjer se bo, kakor vse kaže, že jutri sestal z Göringom, najbrže v Neaplju. Splošno sodijo, da bo Mussolini Göringa podrobno obvestil o svojih razgovorih z avstrijskim zveznim kancelarjem.

neodvisne nemške države. Schuschniggovi vladi zaupajo, da bo tudi v bodoče postopala tako pametno in previdno kakor do sedaj in da se ne bo spuščala niti v zunanje avanture (list namiguje na Benešovo akcijo) niti v eksperimentiranje na znotraj (restavracija Habsburžanov). Ostalo bo potem na osnovi najnovejših dogodkov sledilo samo po sebi. Med to »ostalost« prištevajo list: julijski sporazum med Nemčijo in Avstrijo, vzpostavitev osi Berlin—Rim in pritegnitev Jugoslavije k rimskim protokolom.

Os Rim—Berlin in rimski protokoli

Dunaj, 23. aprila. b. Posebni dopisnik »Neue Freie Presse« poroča iz informiranih italijanskih krogov naslednje podrobnosti o razgovorih med Schuschniggom in Mussolinijem, kolikor se nanašajo na kočljivo vprašanje medsebojnega upoštevanja mej italijansko-nemškega sodelovanja na eni ter italijansko-avstrijskega sodelovanja v okviru rimskih protokolov na drugi strani. Italijansko stališče v tem vprašanju bi se dalo po mnenju dopisnika takole začrtati:

Italija polaga tako veliko važnost na svoje tesno sodelovanje z Nemčijo, da ji je sedaj predvsem na tem ležeče, da doseže nekakšno vključitev svojega sistema rimskih protokolov na os Rim—Berlin. Zato spremlja že v naprej v Italiji z največjimi simpatijami sleherni akcijo, ki lahko priskoči na pomoč temu italijanskemu stališču. Med take akcije štejejo v Italiji zlasti akcijo popolnega pomirjenja med Avstrijo in Nemčijo v duhu znanega avstrijsko-nemškega sporazuma z dne 11. julija lanskega leta. Zato se bo Italija v bodoče z vso vnetostjo trudila, da izključi iz območja avstrijsko-nemških odnosov vse pretresljaje, ki bi posredno ali neposredno neugodno vplivali tudi na os Berlin—Rim. Med take pretresljaje štejejo v Italiji tudi avstrijske napore za zblížanje med Dunajem in Prago, ki jih v zadnjem času ni bilo mogoče prikriti. Sodelovanje med Dunajem in Prago bi po italijanskem mnenju neugodno vplivalo tudi na same rimske protokole, posebno še, ako bi se gospodarsko sodelovanju pridružilo čez čas tudi politično sodelovanje obeh podunavskih držav, kajti rimski protokoli lahko še nadalje obstajajo le pod pogojem, da se ne razbijajo za protinemške tendence.

»Giornale d'Italia« o uspehu sestanka

Benetke, 23. aprila. o. Po službenih informacijah je bilo v Benetkah ojačeno italijansko-avstrijsko sodelovanje. Proučili so vse možnosti, da bi se sporazum z Madžarsko na osnovi rimskih protokolov dosegli čim tesnejši politični in gospodarski stiki z drugimi podunavskimi državami. Podrobno so bili proučeni tudi odnošaji napram Nemčiji na eni ter Mali antanti na drugi strani. Končno so obravnavali vprašanje o restavraciji Habsburžanov. »Giornale d'Italia« je danes objavil zanimiv članek, v katerem odkriva, da sta Mussolini in Schuschnigg kritično ocenila težnje nekkih držav, ki bi hotele, da bi avstrijska vlada preusmerila svojo politiko in krenila s poti, ki ji je bila določena z rimskimi protokoli. Očividno je poizkus českoslovaške, pravi Gayda, ki bi rada s pomočjo

Komunike

O Mussolinijevih razgovorih z dr. Schuschniggom je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo.

Na sestanku v Benetkah sta imela šefa italijanske in avstrijske vlade več razgovorov, inspiriranih s prisrčnim prijateljstvom, ki družijo Italijo in Avstrijo. Oba državnika sta v razgovorih proučila vse oblike razmerja med Italijo in Avstrijo, njuno razmerje do ostalih držav ter vprašanja, ki se tičejo neposredno obeh držav. Duce in zvezni kancelar sta ugotovila s popolnim zadovoljstvom soglasnost naziranja obeh vlad in sta tudi to pot potrdila načela, na katerih temelji njuno prijateljsko razmerje. Ugotovila sta vnovič ugodne rezultate izvajanja rimskih protokolov, sklenjenih v popolnem soglasju z Madžarsko. Izrazila sta svoje zaupanje v vzajemno sodelovanje, prepričana, da bo to njuno vzajemno sodelovanje služilo utrditvi prijateljskih zvez med Italijo in Avstrijo. Izrekla sta svoje pre-

pričanje, da bo to sodelovanje doseglo skupni cilj, to je ustvaritev pogojev za konsolidiranje razmer v Podunavju. Prepričana sta, da se more ureditev razmer v Podunavju koristno uresničiti samo z aktivnim sodelovanjem Nemčije.

Zvezni kancelar je porabil to priložnost, da je z Mussolinijem podrobno proučil italijansko-avstrijsko gospodarsko razmerje in poudaril važnost italijanskega sodelovanja za gospodarsko obnovo Avstrije z intenzivno izmenjavo blaga med obeh državama. Duce in zvezni kancelar sta porabila priložnost za izjavo, da so rimski protokoli pristopni tudi vsem drugim podunavskim državam. Sporazuma med Avstrijo in Nemčijo, med Italijo in Nemčijo in naposled pred kratkim sklenjeni italijansko-jugoslovenski dogovor so ugodna poročstva za miroljuben razvoj srednje Evrope, ker so se vsi ti dogovori in sporazumi sklenili v korist držav podpisnic in splošnega miru v Evropi.

Avstrija hoče ostati izven blokov

Pariz, 23. aprila. o. Nocojšnji »Figaro« objavlja naslednje zanimive informacije, ki jih je v Benetkah prejel njegov poročevalec od neke vodilne avstrijske osebnosti: Avstrija stremi za tem, da ostane izven vseh velikih struj evropske diplomacije. Os Rim—Berlin se Avstrije neposredno ne tiče ali vsaj prav tako malo kakor dogodki v Španiji odnosno odnošaji velesil napram Rusiji. Avstrija hoče razviti svojo zunanjo politiko specifično na naslednji podlagi:

1. Ohraniti se morajo tudi nadalje izvršni odnošaji napram Italiji in sicer na osnovi rimskih protokolov ter v okviru njihovega morebitnega nadaljnjega razširjenja.

2. Normalizirati se morajo odnošaji Avstrije do Nemčije, vedeti pa je treba, da se Avstrija ne bo dala vključiti v sistem blokov, kakor tudi ne v sistem antiblokov.

Tudi »Oeuvre« je objavil zanimivo politično poročanje iz Benetk, v kateri pravi, da si je Schuschnigg v Benetkah pridobil več svobode za to, da bi zblížal avstrijske odnošaje napram Pragi. To je zelo važno dejstvo, ker pomeni ojačenje demokratičnih struj v srednji Evropi, njihovo konsolidacijo in zblížanje vse srednje Evrope z Britanijo in Francijo. Enakega

mnenja je tudi »Populaire«, ki priznava težave, s katerimi se bo treba še boriti za končno zblížanje med Dunajem in Prago, zaradi katerega se vznemirjata i Berlin i Rim.

»Ami du Peuple« ugotavlja, da je Mussolini v Benetkah podvel vse, da bi Schuschnigga prepričal o pomenu osi Berlin—Rim kot edinem jamstvu za Avstrijo. Mussolini bi sedaj rad sklenil z Rumunijo enako pogodbo, kakor jo je z Jugoslavijo. Zato si je prizadeval pridobiti tudi Dunaj in Budimpešto za tesnejše sodelovanje s tema dvema balkanskima državama. V Rimu trdijo, da Beck v Bukarešti pravkar podpira to Mussolinijevo akcijo. Če bi se Mussolinijeve zasnove uresničile, bi Italija absolutno zagospodarila v Podunavju in vzhodnem delu Sredozemlja, ker so sedaj na njeni strani že Turčija, Grčija ter Bolgarija. Približno enako sodi »Petit Journal«, da hoče Mussolini navezati na Italijo vse srednje-evropske in balkanske države, razen českoslovaške, ker se Praga kljub vsem nevarnostim, ki ji groze, noče odreči svojim zvezam z zapadno demokracijo. CSR je bila v Benetkah najbolj občutljivi predmet razgovorov. Ob Schuschnigga je sedaj odvisno, ali se bodo Mussoliniju uresničili vsi njegovi balkanski in srednje-evropski načrti.

Nemška pričakovanja

V Berlinu upajo, da je Mussoliniju uspelo odvrniti avstrijske poglede od Prage in zapadnih velesil

Berlin, 23. aprila. b. Dasi se nemške časopise omejuje le na podrobna poročila svojih italijanskih dopisnikov o predmetu in poteku beneških razgovorov med italijanskimi in avstrijskimi državniki, se vendar že iz samih poročil da razbrati, da stavijo v tukajšnjih političnih krogih velike nade v posredovalno akcijo italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, ki mu je po poslednjih dogodkih pripadla težka naloga, da pomiri Avstrijo. Ta je v zadnjem času očitno kazala tendenco, da si zagotovi svoj položaj s iskanjem novih zvez mimo Rima in Berlina. Politika prostih rok, kakor jo je za-

kor da gre za en skupen politični tabor, ki ima skupne cilje in skupne naloge.

Mnogo konkretnega sicer v političnem pogledu ni mogoče domnevati v takih formulah, toda mnogo pomeni vendarle že ta pojav, ki nam priča, da je živo stremljenje po uveljavitvi miroljubne, absolutno protimperialistične orientacije in demokratične volje. In kolikor močnejši postaja zapadnoevropski demokratični tabor, toliko bolj mu raste ugled tudi izven Evrope. Nedvomno bo moglo tudi Društvo narodov knjižiti iz tega naslova obnovo ugleda in veljave po vsem svetu.

Podoba je tedaj, da je velika kriza evropskega ugleda in izvenevropskih kontinentih premagana in da se Evropa znova utrjuje v svoji vodilni vlogi sredi sveta.

Vprašanje nemške manjšine v Italiji

Benetke, 23. aprila. b. Iz zanesljivega vira se doznava, da je Schuschnigg v svojih razgovorih z Mussolinijem postavil tudi vprašanje ureditve položaja nemške manjšine v Poizidju in se je pri tem skliceval na italijansko-jugoslovenski sporazum. V podobnem smislu je tudi za nemško manjšino zahteval ukinitve vseh omejitev prostega kulturnega razvoja in svobodnih kulturnih stikov nemške manjšine z nemškim narodom onstran Brennerja.

Iz istega vira se doznava, da je Mussolini zaradi notranjega pomirjenja avstrijske republike svetoval kancelarju dr. Schuschniggu, naj pritegne k notranje-političnemu sodelovanju tudi nekaj izrazitih nacionalistov, da s tem izpodbije ost preveliki nacistični propagandi v državi.

Francije pridobila Avstrijo za to, da prizna paralelnost svojih in českoslovaških interesov ter da se mora skupno z njo priključiti novemu sistemu, ki bi bil naprjen proti Nemčiji. V tej smeri je bil izvršen tudi poseben pritisk iz Prage in Pariza na Dunaj, toda nacionalni interesi Avstrije izključujejo možnost, da bi se avstrijska politika spejala na pot, ki vodi v nevarnosti in negotovosti, dotim je sedaj povsem varna v okviru rimskih protokolov.

V turinski »Stampi« pravi Zingarelli, da je beneški sestanek izzval v mednarodnih krogih zaradi tega zanimanja, ker so vsi mislili, da je Avstrija sedaj prisiljena oddaljiti se od osi Rim—Berlin in se nasloniti na Prago in Pariz. Pričakovali so, da bo v Benetkah prišlo do spora. Nikakor si ni treba domišljati, da je v Benetkah poteklo vse lepo in gladko, vendar pa je Mussoliniju uspelo rešiti najtesnejše avstrijsko-italijansko prijateljstvo.

»Times« o položaju

London, 23. aprila. AA. Današnji »Times« komentirajo zadnje diplomatske sestanke v srednji in jugovzhodni Evropi in pravijo, da prinaša to živahno politično delovanje v mednarodno akcijo precejšnjo gibčnost, ki more sami mirovni stvari le koristiti. Veliki londonski list ugotavlja, da se je splošno mednarodno ozračje razčistilo. Podunavske in srednjeevropske države morejo z intenzivnim medsebojnim sodelovanjem vpliv velikih držav v tem delu Evrope dokaj zmanjšati.

»Daily Telegraph« pravi, da še niso odstranjene vse ovire za tesnejše gospodarsko sodelovanje med srednjeevropskimi državami, da pa opravičuje precejšen optimizem, kar se je v tem oziru že doslej storilo.

Avstriji je potrebna opreznost

Praga, 23. aprila. o. Glavno glasilo agrarcev »Venkov« pravi, da si Italija še nikoli ni tako prizadevala, da bi utrdila svoj pliv v srednji Evropi. Avstrija mora oprežno balansirati med štirimi frontami, italijansko, nemško, francosko in Male antante. Čim se interesi teh štirih sil zblížujejo, Avstrija lažje diha. Vsaka nova orientacija Italije odjekne v avstrijski politiki. Samo po sebi je razumljivo, da bo Avstrija pridobila na ugledu in da bo lahko politično dosegla vedno večje koristi le tedaj, če bo znala ostati elastična in se bo znala držati daleč od mednarodnih konfliktov.

Novi spopadi v Španiji

Vladne čete obvladujejo položaj na vseh frontah — V vrstah Francove vojske se pojavljajo upori

Pariz, 23. aprila. br. Na španskih frontah so bile danes zopet živahnije borbe.

Na mačrski fronti so Francove čete s ponovnimi napadi skušale osvoboditi v vseučiljskem okraju obkoljene čete in jim omogočiti z močnim topovskim obstreljevanjem umik čez reko Manzanares. Toda vladne čete so vse napade odbile in je imel sovražnik okrog 100 mrtvih in večje število ranjenih.

Pri Toledu so vladne čete nadaljevale obstreljevanje mesta, obenem pa so se dalelje prodrele v predmestja. Francove čete ne morejo več dobiti pomoči in se vedno bolj umikajo. Čeprav se v raznih utrjenih zgradbah še vedno uspešno branijo, sodijo, da je njihova usoda zapetena. Mesto bo slej ali prej prešlo v posest vladnih čet, ki nočejo z naglim prodiranjem riskirati prevelikih izgub, ker so itak golove znane.

Na baskovski fronti je general Molla znova nadaljeval svojo ofenzivo. Prodirajo v treh kolonah, se mu je po ogorčenih borbah posrečilo zasedeti tri vasi, ki pa so jih vladne čete pred dnevi izpraznile. V borbah na obeh straneh edeluje tudi letalstvo. Francovi topovi so sestrelili tri vladna letala, vladno pilotaleto topništvo pa je unišila čilo štirj sovražne love in enega bombnika. Pri Teruelu so vladne čete še bolj zožile obroč okoli mesta, obenem pa so pote-majski odpor Francovih čet izkoristile, da so zbrale bogat vojni vlen, ki so ga pustile na bojišču. Sovražnik je imel na tem bojišču zadnje dni nad 1000 mrtvih.

Vedno bolj se nadalje množe vesti o uporih v vrstah Francove vojske. Tako poročajo, da se je na baskovski fronti uprl drugi polk, sestavljen iz Baskov, ki je bil doslej v službi generala Franca. Baski se nočejo več boriti proti svojemu lastnemu narodu in so skušali preiti na stran vladnih čet, kar pa so jim preprečili. Franco je dal polk decimirati, preostale pa je poslal v zaledje, kjer jih bodo razdelili med inozemske formacije. Prav tako poročajo

in te vesti potrjujejo tudi begunci, da je nastal upor med četami, ki so nastanjene pri Montrilu, vzhodno od Malage. Razen tega se širijo še nepotrjene vesti, da se je uprl neki nemški oddelk pri Viktoriji, vendar pa te vesti ni mogoče preveriti.

Iz Barcelone poročajo, da so katalonske čete obkolje Huesco in zasedle tudi cesto proti Saragossi, tako da obkoljeni Huesci ni mogoče poslati pomoči.

Iz Francovega tabora

Salamanca, 23. aprila. br. Glavni štan generala Franca je izdal zvečer poročilo, ki pravi:

Naše čete so na aragonski fronti zopet napredovale in so zavzele več vasi. Naše letalstvo je ves dan bombardiralo utrdbe pri Bilbau in je pri tem sestrelilo tri sovražna letala. Med ubitimi piloti je tudi najbojši vladni pilot kapetan Compalla, ki je veljal za najbolj drznega španskega letalca. Pri Penarroyi so naše čete po hudi borbi porazile sovražnika. Pri Sierra Grani je imel sovražnik 350 mrtvih.

Trije angleški parniki prispeli v Bilbao

Saint Jean de Luz, 23. aprila. AA. V Bilbao so davi prispeli trije britanski parniki, ki so poneli odpluti iz tukajšnje luke s tovorom živil. Pred odhodom so jih pregledali kontrolorji v imenu odbora za nevmešavanje. Britanska oklopna križarka »Hood« je odplula iz luke eno uro po odhodu trgovskih ladij. Na odprtem morju so vse tri ladje takoj stopile v brezlično zvezo s »Hoodom« in z nekim toprednim rušilecem. Tudi dva druga britanska torpedna rušilca, ki križarita v tem delu morja, sta bila informirana o odhodu britanskih trgovskih ladij. Razlaga med Saint Jeanom de Luz in Bilbaom znaša kakih 70 morskih milj.

Novi poljski nacionalizam

Mladinski pokret s programom, sestavljenim iz hitlerističnih in komunističnih nauk

Varšava, 20. aprila. Poljska, ki zemljepisno leži med Nemčijo in Rusijo, je tudi v političnem pogledu nekakšna pregrada, ki loči skrajno desničarsko od skrajno levičarske diktature. Popolnoma prirodno je tedaj, ako preko poljskih meja segajo nekatere ideje z vzhoda in z zapada ter se skušajo vkoreniniti na poljskih tleh. Se več: Podoba je, da so pomembne teze iz Nemčije in iz Rusije padle v izvestnem delu poljskega mladega pokolenja na rodovitna tla in da se je iz sinteze teh misli izmislil novi program poljskega nacionalizma, ki zmagovito prodira v vrstah poljske mladosti.

V političnem življenju se stalno omenja mladinski pokret pod značko ONR, kar pomeni Obzór Narodowy Radikalny (Narodno-radikalni tabor). Zlasti danes se mnogo govori o tem pokretu, to pa v glavnem zaradi suma, ki je zvezan z vsakim nastopom radikalne mladosti. ONR je nastal l. 1934, ko je iz narodne stranke izstopila omladina in krenila svoja pota, nezadovoljna s preveliko konservativnostjo strankinega vodstva. Zaradi težkih gospodarskih prilik je bila mladina razpoložena zelo radikalno in je zahtevala, da se morajo obupne prilike na Poljskem takoj popraviti. Pred vsem je zahtevala odstranitev židov iz Poljske kot prvi pogoj gospodarske osamosvojitve. Ostro je pokret odklonil sedanjo vladno politiko, češ da gre vojski včas za njeno delo med svetovno vojno, v miru pa se morajo junaki umakati v ozadje in prepustiti vladno in upravo civilnim osebam. Zavzeli so se mladi tudi za temeljito agrarno reformo ter odločno obsodili kapitalistično ureditev gospodarstva. Kakor je to reči videti, je program ONR izposojen deloma iz Nemčije deloma iz Rusije.

Svoje nazore je pokret širil v javnosti v časopisu »Sztafeta«, ki so ga prodajali dijaki in dijakinje. List je bil pisan izredno radikalno in je bil čisto zaplenjen, kar mu je seveda dajalo še poseben čar. V to dobo spadajo tudi znani protizidovski nemiri, razbijanje židovskih trgovin, kavarn in gostiln ter poboji židovskih dijakov na univerzi. Po umoru notranjega ministra Prekarskega, ki je padel kot žrtve ukrajinskih nacionalcev, je vladna ustava list »Sztafeta« in pozarevala mnogo narodnih radikalcev. Še več na jih je internirala v taborišču Bereza Kartuska. Vključno temu pa je »Sztafeta« izhajala še vedno; razpeševali so jo tajno in vladala dolgo ni mogla odkriti skrivne tiskarne.

Leto dni po teh dogodkih je med zaročniki sammi izbruhnil razkol iz osebnih razlogov. Idejnih razlik v listih in revijah obeh skupin ni bilo opaziti, naš pa se je proti vladno delovanje z razkolom podvojilo. Polez »Sztafeta« je začela izhajati še »Nova Sztafeta«, osobito pa se je pomnožilo število letakov in brošur, ki jih je dajala na svetlo tajna tiskarna. Obe skupini sta tudi

imeli posebno mesečno glasilo, v katerem ni bilo sledu o kakih osnovni ideološki razliki. Lansko jesen sta skupini, ki sta do tedaj imeli imeni »Novi red« in »Pokret mladosti«, začeli izdajati svoja legalna glasila »ABC« in »Falanga« in »Jutro«. S tem so začeli tudi izgrubljati svoj pomen skrivni listi, tako da mladinski pokret nima več nezakonitega časopisa. V ostalem pa je politika v teku zme odprla tajno tiskarno in onemogočila nelegalne publikacije.

Kakor vse kaže, je med tem prevladala skupina »Pokret mladosti« in ta je pred kratkim objavila svoj program, ki je v poljski javnosti izzval mnogo pozornost, nevolje in odobravanja. Opira se popolnoma na katoliška načela. Po nazoru mladosti je država organizem zgodovinskih težej narod in sloni na prostovoljni hierarhični ureditvi. Vse politične stranke se morajo razpuščati. Državna organizacija ima svoj cilj, da stvari enotnost naroda, zato mora odstraniti plemenske in razredne razlike in izbrisati razloček med plemiško in kmetijsko kulturo. Židje morajo biti izgnani iz države in s posebnim zakonom naj se zapleni njihov kapital za novo narodno gospodarstvo. Narodne manjšine se morajo pridobiti s smotno asimilacijo. Narodno premoženje mora najprej dati dela in kruha vsakomur. Šele v drugi vrsti lahko služi v pridobitne vrhe posameznikom. Temelj kmetijskega gospodarstva bo samostojno in nedeljivo poselstvo, ki bo nastalo po pravični in pametni parcelaciji in komasaciji. Vsa industrija, v kateri lastnik sam ne dela, bo razlašča. Na. Veletrgovina bo podraževljena, samo prodaja na drobno bo ostala v rokah zasebnikov. Vsi kreditni in denarni zavodi se porušijo.

Poleg tega gospodarskega programa, ki obilno zajema zdaj na vzhodu, zdaj na zapadu, so mladi začrtali tudi program poljske državnosti in zunanji politiki. ONR smatra za zgodovinsko poslanstvo poljskega naroda pridobiti evropski vzhod za krščansko kulturo v ustvaritvi krščanskega nacionalizma. Pred vsem je treba organizirati Slovence po teh načelih. Poljska mora mobilizirati slovenske množice proti nadvladi komunizma in proti pritisku pangermanstva. Evropa se da rešiti le ako se stori trdna zveza držav od Finske do Jadranskega in Onega morja.

Ta čudna zmes nasprotujočih si ideologij in političnih težej je tedaj evangelijske poljske nacionalistične mladine in ta mešani mešanizem je prevzel politične intelektualce onega pokolenja, ki danes stopa v življenje. Kakor pravijo resni ljudje iz vrst poljskih politikov in javnih delavcev, mladina z obilno tega programa ni dokazala svoje politične zrelosti. Prej to, da zna kopirati razne tuje misli in jih prenesti na poljske prilike brez ozira, ali je njih prenos sploh mogoč, pameten in koristen.

Beleške

»Nasprotniki«

V »Slovenskem gospodarju«, štajerskem podeželskem glasilu JRZ, čitamo iz Gornje Lendave dopis, ki pravi med drugim: »Kakor iz neba nas je zajelo: g. kaplan Škraban je prestavljen. Vsak je žalostno povešal glavo, razen tistih »prijeteljev« cerkve, katerim je bil on trn v peti. G. Škrabana bo pogrešalo vse. Ustanovil in vodil je Prosvetno društvo, vodil nekaj časa sploh vsa katoliška društva. Vse je ležalo na njegovih ramah. Bil je tudi prijatelj »Slovenskega gospodarja« in mislimo, da so bile njegove novice, ki so nasprotne tako razburjale.«

Mi pa mislimo, da bi bilo mnogo lepše in Bogu bolj dopadljivo, ako bi odhod g. kaplana obžalovali vsi farani, tudi »nasprotniki«. Kajti pod temi nasprotniki so mislili le oni ljudje, ki g. kaplanu niso hoteli slediti tudi v politiki. Da bi bil imel g. kaplan vse nasprotnike, je pač težko verjeti. Ali res za versko življenje odgovorni činitelji še vedno ne uvidijo, kako nevarno je trmasto istovetenje vere in politike po raznih duhovnikih?

Naš stari Ljutomer

Iz Ljutomera nam pišejo: V Ljutomeru so se zadnji čas zopet pričele širiti govorice, da bo mestna občina Ljutomer spojena z okoliško občino. Razumljivo je, da so te vesti vzbudile mnogo vznemirjenja, saj gre za mestni značaj ene najstarejših mestanskih naselij v Sloveniji. Ljutomerški občinski odbor je ob navzočnosti vseh članov razen dveh soglasno sklenil, opozoriti merjavne činitele na pomen in značaj mestne občine Ljutomerke in na potrebo ohranjanja njene samostojnosti. Razposlal je tozadevne spomence vsem, ki lahko o stvari odločajo.

O govoricah je razpravljali tudi občinski odbor okoliške občine. Izrekel je še sicer za to, da bi se okoliška občina združila z mestno, pristavil pa zahteval, da bi morala biti pritegljena tudi ostala okolica, zlasti vasi Gornja in Dolja Krapije ter del Spodnje Kamanjskega. Če se to ne da izvršiti, potem ostanejo okoličani raje za sebe.

Napadi »Samouprave« na šefe beogradske opozicije

»Samouprava« nadaljuje s koncentričnimi napadi na predstavnike beogradske združene opozicije. Očita jim, da so sami starci, ki iz gole škodoželjnosti in kljubovalnosti nagajajo režimu, kjer le morejo. Pri tem pozablja glavno glasilu JRZ, da se nahaja v tem častiljivem društvu starcev tudi ustanovitelj JRZ g. Aca Stanojević, ki ga je takrat proglasila »Samouprava« sama za patriarha stare, s slavo ovencane radikalne stranke. Naše stališče napram starim gospodom iz združene opozicije je znano, saj smo vodili hude borbe z njimi že takrat, ko so današnji stebri JRZ z njimi še gradili zidove »trdnega gradu«. Toda očitki »Samouprave« so vendarle vsaj deplasirani, če ne kaj hujskega. Saj očita glavni organ JRZ g. Aci Stanojeviću, Ljubi Davidoviću, Miši Trifunoviću in Joci Jovanoviću, katerih patriotizem stoji gotovo iznad vsake sumnje, da »z destruktivnim delom kopirajo komunistične metode in da klevetajo svojo rodno domovino.« ter da so prešli preko vsega obzira do bitnih »interesov države.«

Čiščenje med radičevci

»Seljački dom«, službeno glasilu HSS, objavlja: »Mate Mikrut, župan v Retfali, Makso Rapić iz Osijeka in Fran Hartman iz Jovanovca pri Osijeku se od danes naprej ne smatrajo več za člane HSS, ker njihovo delo ni v skladu z organizacijskimi HSS in ker so kot nedisciplinirani člani postopali na svojo roko.«

»Seljački dom« o zagrebškem spopadu

Službeno glasilu HSS razpravlja v svoji zadnji številki o poboju med zagrebškimi akademiki. Pravi, da je enako, kakor med mestno gospodo, tudi med vseučiliškim mladino nekaj ljudi, ki ne morejo najti priključka k velikemu hrvatskemu kmečkemu pokretu. Ta del vseučiliščnikov je razdeljen v dve struji, od katerih ena išče rešitve v fašizmu, druga pa v komunizmu. Oboji pa pozabljajo, da ima hrvatski narod svoje ideje in da ne potrebuje drugih. Nato list nadaljuje:

»Ti komunisti in fašisti so zašli tako daleč, da so začeli med seboj obračunavati z orožjem. Lahko si mislimo, kako bi bilo, če bi ti ljudje kdaj dobili v svoje roke oblast. Bila bi to srdita medsebojna borba za tuje ideje, hrvatsko kmečko ljudstvo pa bi od tega ne imelo ničesar, kakor nikdar ni imelo ničesar od gosposke politike. Gospoda bi se borila med seboj, ljudstvo pa bi trpelo. Tako bi bila politika te gosposke, ki še danes ne more poimeti, da mora ljudstvo slediti, ne pa ga voditi.«

Radičevsko delavstvo bo slavilo prvi maj

Zagrebški listi objavljajo proglas vodstva HRS, radičevske delavske organizacije. Proglas poziva vse podružnice in člane, da proslavijo letošnji prvi maj kot hrvatski delavski praznik. Delo naj počiva v vseh podjetjih. Z ozirom na sedanje razmere pa naj se ne prireajo javne manifestacije in zabave, marveč naj se dan obhaja v rodbinskih krogih ali z izleti v naravo.

Narodna odbrana v Vojvodini

Novosadski oblastni odbor Narodne odbrane so dobili v roke ljudje, ki so bili v nasprotju s osrednjim odborom v Beogradu. Očitalo so mu, da vodi neko politiko, ki ni v skladu s smernicami današnje državne politike. Prišlo je do ostrega konflikta, ki je končno dovelo do tega, da je osrednji odbor razpuščal novosadski oblastni odbor in nekatere njegove člane z dr. Matićem na čelu izključil. Od političske oblasti je dr. Matić dobil potrdilo, da je razpuščanje neveljavno in da je on še dalje predsednik oblastnega odbora. Borba se je na ta način nadaljevala in zavzemala vedno ostrejšo obliko. Izključenci so zahtevali, naj notranje ministrstvo razpušči osrednji odbor in postavi na čelo Narodne odbrane komisarija. Osrednji odbor je sklical pred kakim mesecem delegate vseh oblastnih organizacij in jim pojasnil zadevo. Njegovo postopanje je bilo soglasno odobreno. Ker

Sprejemi

pri predsedniku vlade

Beograd, 23. aprila. AA. Predsednik vlade dr. Stojadinović je sprejel dopolne nemškega poslanika Viktorja Heerena, poslanika v Atenah Boška Hristića, nadškofa dr. Josipa Ujčića in predsednico društva prijateljev umetnosti »Vijeta Zuzorić Olga Stanojevićeva.«

Lepo zborovanje JNS v Celju

Celje, 23. aprila. Organizacija JNS za mesto Celje je imela v sredo zvečer v Celjskem domu občni zbor. Predsednik dr. Ernest Kalan je pozdravil številno zbrano članstvo in zastopnika oblasti ter se s toplimi besedami spominjal onih zvestih in iskrenih članov, ki jih je pobrala smrt od zadnjega obnega zbora, pa tudi onih mnogostevnih živih članov organizacije, ki bi radi bili na obnem zboru navzoči, a jim časovne prilike to onemogočajo. Vsem tem članom je poslal občni zbor svoje iskrene pozdrave.

Prišel bo čas, je nadaljeval dr. Kalan, ko bo mogel vsak državljan brez pomisleka javno izraziti in uveljaviti svoje pričanje, ko bomo tudi dejansko vsi brez ozira na svoje politično prepričanje in brez ozira na to, v kateri pokrajini živimo, povsem enaki. Jugoslovenska nacionalna stranka vsi svoje delo v izredno težavih prilikah, že dolgo je izpostavljala na klevetam in napadom od vseh strani, že dolgo se združuje proti njej najnasprotnjeji sili, ker jih družijo ena želja, da uničijo temelje one politike, ki jo zastopa in brani JNS. Najzlastnejše je, da družijo te raznolike faktorje le ta negativni namen, in da ni nikogar, ki bi znal in hotel postaviti drug državni in nacionalni program. Predsednik je pri tem omenil tudi petomajsko volitve, v katerih so se s podporo takratne vlade združili proti JNS vsi nasprotni elementi v ostri borbi, ki smo jo najtežje občutili ravno v Celju in celjskem srezu. Ko je potem prišlo še novo stanje v državi, je postal položaj organizacije še težji.

Toda vse te težkote v nas niso mogle ukloniti prepričanja, da je pot, ki smo jo ubrali jugoslovenski nacionalisti, zbrani v JNS, pravilna. Ohranili smo si ogramno število resničnih in prepričanih članov, ki vedo, da more našo domovino priversti

Pri revmatizmu,

protinu, ishaisu, obolenjih prehlada, glavobolu — pomagajo znane

TOGAL TABLETE,

prekušene v naši državi in inozemstvu. Dobivajo se v vseh lekarnah. Registr. S. br. 1347, 24. I. 36.

Prva banska uredba o najnižjih mezdah

Zagreb, 23. aprila. o. Ban savske banovine dr. Ružić je danes izdal naredbo o minimalnih mezdah. Po tej naredbi bodo delavci, stari preko 18 let, v krajih s preko 5.000 prebivalci prejemali najmanj po 2 Din na uro, v krajih, ki ne štejejo 5.000 prebivalcev, najmanj 1.80 Din na uro. Delavci čez 18 let bodo prejemali najmanj po 1.50 Din na uro, v krajih, ki štejejo preko 5.000 prebivalcev, in najmanj po 1.35 Din v krajih z manj prebivalci. Kvalificirani delavci ne morejo prejemati v nobenem primeru manjših mezd od nekvalificiranih. Za akordno delo morajo biti delavci plačani najmanj v toliki meri, kolikor bi znašala njih redna najnižja meza brez akorda.

Drugi našiški proces

Zagreb, 23. aprila. o. Občinstvo se skoro nič več ne zanima za drugi našiški proces, tako da je dvorana le slabo zasedena. Zato poročajo tudi listi o razpravi precej na kratko.

Danes se je nadaljevalo zasliševanje posameznih obtožencev glede očitanega lista podkupovanja državnih uradnikov, ki so s nizkimi odmerami prenosnih in dopolnilnih taks škodovali državo. Obtoženci za nikakoj vsako krivdo. Prihodnja razprava bo v ponedeljek. Verjetno je, da se bo zasliševanje obtožencev v ponedeljek še končalo in da bodo v torek zaslišane še priče, ki jih je za enkrat 8, kolikor jih je predlagalo državno tožilstvo.

Ban moravske banovine v Sofiji

Sofija, 23. aprila. t. že nekaj dni se muči v Sofiji ban moravske banovine Marko Novaković. Njegov obisk je privatnega značaja.

pa je dr. Matić še nadaljeval borbo proti osrednjemu odboru, je ta objavil v glasilu Narodne odbrane nekatera Matićeva pisma, ki so vzbudila v Novem Sadu veliko razburjenje, saj je v njih trdil, da je Novi Sad »središče pokvarjene inteligence in spekulativno takozvane prečanske fronte«.

Radičevci in hrvatski klerikalci

»Katoliška riječ«, glasilu splitske nadškofije, poroča o shodih, ki jih prireja radičevski poslanec Miškina po dalmatinskih vseh Ostro ga napada, češ da rovari proti duhovščini in cerkvi sploh. Pravi, da so mu dokazali, da vsaj za dalmatinske duhovnike ne morejo veljati, ker so ti duhovniki vedno bili z ljudstvom. Miškina si baje ni znal drugače pomagati, kakor da je zamrmal: »Mogoče je tako, toda pri nas tehta vsak pop po 180 kg.«

Vesti o odstopu

Šibenika »Tribuna« je pred dnevi poročala, da bo šibeniški škof dr. Mileta na lastno željo odšel v pokoj in da bo za njegovega naslednika imenovan msgr. Pian. »Hrvatski dnevniki« poroča, da je dobil od škofa dr. Milete pooblastilo za kategoričen demanti te vesti, ki jo g. škof označuje za tendenciozno in docela izmišljeno.

Ponarejeni tisočaki

Beograd, 23. aprila. AA. Zadnje dni prejšnjega meseca so se pojavili v prometu ponarejeni bankovci po tisoč dinarjev. Organizem notranjega ministristva se je posreželo ponarejevalce aretirati. Ker je na podlagi preiskave verjetno, da so izgotovili le prav majhno število ponarejenih tisočakov in da so spravili v promet doslej le nekaj kosov, opozarja Narodna banka, da je ponarejeno novčanico mogoče spoznati zlasti po naslednjih znakih:

1) Filigran (vodni tisk) je prav slabo izdelan in na njem manjka epoleta na rame, mu kralja Aleksandra I. Uedinitelja. 2) Papir, iz katerega je izdelan falzifikat je debelejši od papirja pravega bankovca in pod prsti zveni topo. 3) Številke so tanjše, ožje in daljše kakor številke na pravem bankovcu. Zaplenjeni falzifikati imajo tele številke: 189 b, 0391, 09768189, 189 b, 0301, 09768180.

4) Orke so na obeh straneh falzifikata debelejši od orka na pravem bankovcu. 5) Posebno znamenje za spoznanje ponarejenega bankovca je nohet na palcu leve noge, leve ženske slike na spodnji strani bankovca. Nohet na falzifikatu je izdelan v obliki hruske, na pravem bankovcu je pa pravičen.

Bolgarski vojni svet

Sofija, 23. aprila. p. Višji vojni svet, ki je zasedal neprestano 9 dni pod vodstvom vojnega ministra Lukova, je smotno zaključil svoje posvetovanje. Takoj nato se je sestel ministrski svet, ki je zasedal do 23. ure. Kakor zatrjujejo dobro poučeni politični krogi, so bili tako na zasedanju vrhovnega vojnega sveta kakor na poslednjih dveh sejah vlade sprejeti izredno pomembni sklepi glede nadaljnje, ga razvoja političnih razmer v državi.

Nova amnestija v Bolgariji

Sofija, 23. aprila. t. Politični krogi splošno pričakujejo, da bo ob pravoslavni veliki noči objavljena nova amnestija in sicer ne le za kriminalne zločince, nego tudi za politične kazence. Pričakujejo, da bo ob tej priliki pomnožen tudi znan polkovnik Damjan Večev.

Izlet jug. poštarjev v Sofijo

Sofija, 23. aprila. p. Za pravoslavne velikonočne praznike je prispela v Sofijo velika skupina jugoslovenskih poštarjev iz Ljubljane, Zagreba, Sarajeva in Skoplja.

Samemor Slovenke v Zagrebu

Zagreb, 23. aprila. o. V Zagrebu je šla danes prostovoljno in smrt 35-letna brezposelna Terezija Videčnik, ki je prej služila v kavarni »Korzo«. Videčnikova je bila iz Cadrana pri Oplotnici.

Tenis Jugoslavija: Madžarska

Zagreb, 23. aprila. Na igrišču zagrebskega drsnega društva se je danes pričelo pred 600 gledalci teniško tekmovalje med reprezentancama Jugoslavije in Madžarske. Kot prva sta nastopila singlu Radovanović in Gabori. Zmagali je stajano razpoloženi Madžar s 6:1, 6:3, 6:2.

V drugi igri pa je zmagal Jugosloven Palada v treh setih nad svojim nasprotnikom Pethőjem s 6:2, 6:1, 6:3. Stanje po današnjem dnevu je torej 1 : 1.

Zemunska: Postopno se bo zjasnilo v vzhodni polovici in v severovzhodnem delu države. Nova ploščitev se pričakuje v zahodnih krajih, kjer utegne biti ponekod tudi dež. Temperatura bo nekoliko poneskotala.

Dunajska: Izpremenljivo vreme, prehodno nekoliko topleje, nato zopet padec temperature, vdor zraka s severa.

O čem se je razgovarjal Daladier v Londonu

Misija francoskega vojnega ministra v Angliji — Razgovori z vodilnimi angleškimi generali

Pariz, 23. aprila. k. Francoski vojni minister Daladier se je včeraj sestel z angleškim zunanjim ministrom Edenom, s katerim sta razpravljala predvsem o vojaškem sodelovanju Anglije in Francije v okviru eventualnega novega lokarnskega pakta. Zvečer se je Daladier sestel z vojnimi ministrom Duff Cooperjem in načelnikom glavnih štabov vojske in letalstva. Angleški politični krogi, ki smatrajo Daladiera za Blumovega naslednika v francoski vladi, pripisujejo tem njegovim razgovorom prav izreden pomen. Splošno govore o vojaški pogodbi, ki naj bi se sklenila med obema državama.

Francoski tisk poudarja, da je bilo priznanje belgijske nevtiralnosti eden izmed glavnih razlogov za včerajšnje Daladiero-ve razgovore z vodilnimi angleškimi generali. Sprito belgijske nevtiralnosti so se morale obveznosti Anglije do Francije glede vzajemnega sodelovanja v marsičem spremeniti. Sedaj se imajo na novo definirati s posebnim vojaškim sporazumom, v po-štev pa pridejo tudi še drugi mednarodno-politični problemi in odnosi.

»La République« pravi, da je skušal Daladier v Londonu glede na angleške in francoske obveznosti napram Belgiji razčistiti najprej vprašanje, kaj namerava Anglija storiti v primeru, da bi nemška letalska vojska vdrla v Belgijo in preko nje v sosedne zapadne države. Če so angleški državni pristali na to, da se ima v

takem primeru angažirati angleško letalstvo, tedaj je na dani, da bodo med francoskim, angleškim in belgijskim generalnim štabom nemudoma sklenjene vse potrebne vojaške politične in tehnične konvencije. Glede na vojaške interese, ki jih ima Anglija v Belgiji, odgovor ni mogel biti negativen. Če bi pa Anglija vendar ne hotela formalno pristati na tesnejše vojaško sodelovanje s Francijo, je nujno, da se le še bolj ojači francosko-ruska zveza. Sicer je res, da Anglija z nekim ljubosum-jem gleda na pariško-moskovski pakt in sploh na politiko ljudske fronte, vendar ji ne kaže, da bi stavila vse svoje vojaške in politične načrte v odvisnost enega ali drugega režima v Franciji.

Kakor nadalje zatrjujejo pariški listi, je skušal Daladier v Londonu izriniti za svojo akcijo tudi italijansko-angleški spor, ki izvira še iz abesinske vojne, ter opozoriti Angleže, da se Francija z njimi v tej stvari še vedno povsem strinja. Pri tem je očividno mislil na že obravnavano in izjavljano angleško-francosko sredozemsko fronto.

Le po informacijah »Journala« so se Angleži tudi tokrat uprli Daladierovim načrtom. Po njegovem mnenju je nastalo celo vprašanje, ali bo mogoče še pred Edenovim potovanjem v Bruselj definitivno izročiti in objaviti skoraj identični not angleške in francoske vlade o priznanju belgijske nevtiralnosti.

Stalin neprestano čisti

Molotov ostro kritizira nedostatke v sovjetski državni upravi — Nove senzacionalne aretacije

Moskva, 23. aprila. o. Ruski tisk je danes objavil važno poročilo predsednika izvršnega odbora Sovjetske unije Molotova, ki je ostro kritiziral nedostatke v ruski upravi in gajal napake sovjetskega funkcionarjev, ki jim je očital, da sabotirajo državo, zane-marjajo delo in ne kažejo nobenega »boljševskega« razumevanja za državne potrebe. V svojem poročilu je objavil tudi serijo imen sovjetskih funkcionarjev, kar je izzvalo veliko pozornost v Moskvi in drugod. Splošno prekačujejo, da bodo ti funkcionarji v najkrajšem času aretirani in postavljeni pred sodišče.

Odlikovanje maršala Rydz Smiglyja

Beograd, 23. aprila. p. »Službene Novine« so danes objavila ukaz rk. namestnika, s katerim je bil maršal in generalni inspektor vseh oboroženih sil na Poljskem Rydz Smigly odlikovan z redom Belega orla I. stopnje.

Rektor pariške univerze v Zagrebu

Zagreb, 23. aprila. o. Rektor pariškega vseučilišča Charletty je dopolnec na vseučilišču predaval o zgodovinskem razvoju

pariške univerze. Poleg mnogih profesorov in dijakov so k predavanju prišli tudi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Rektor Charletty si je ogledal nato vseučiliško knjižnico in etnografski muzej. Popoldne je bil v gostih pri društvu prijateljev Francije, zvečer pa ga je v hotelu »Esplanade« pogostila zagrebška univerza. Jutri jutraj se bo vrnil v Pariz.

Iz davčne službe

Beograd, 23. aprila. p. Premoščena sta pomožna davkarja v 9. položajni skupini Anton Kozjak iz Prevalj k davčni upravi za mariborsko okolico in Viljem Hreščak iz Maribora v Prevalje.

Matineja Z. K. D.

Krasno filmsko delo o bojih za pravico
na divjem zapadu!
Osveta in ljubezen legendarnega junaka

Robin Hood & Dorada

Danes ob 14.15 uri v KINU MATICA.

Cene din 3.50 in 5.50.

Domače vesti

* Pripravimo našo zemljo za tujski promet je glavni naslov javnemu, vsakomur dostopnemu predavanju, ki ga priredi dravska sekcija Jugosloven, krenske zveze na predvečer svojega tretjega običnega zбора, dne 24. t. m. ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze v Mariboru. Predavanje sestoji iz sledečih treh referatov: Gospodinska učiteljica, Marija Pleško, Ljubljana; Skrbimo za izobrazbo gospodinj in gostilničark! — Zastitna sestra Angela Boskin, Trbovlje; Dvignimo higijeno na vasi! (S filmom). — Učiteljica Marija Rozman, Maribor; Ohranimo slovenski značaj naše zemlje! — Občni zbor sekcije JZZ bo v nedeljo istotom ob pol 10. Sekcija je izbrala Maribor za svoj občni zbor v prvi vrsti zato, da tem jasneje izpriča tesno in prijateljsko povezanost med vsem velenjenimi društvi. Okoli 50 zborovalcev, z odobrom na čelu, se odpelje v soboto ob 14. z osebnim vlakom iz Ljubljane; ostale se pridružijo po poti, ali na se pripeljejo v Maribor v nedeljo jutri.

* Zveza kulturnih društev v Ljubljani bo priredila svojo prvo ekurzijsko na pariško mednarodno razstavo v času od 19. do 30. junija t. l. Rok za prijavo traja do 5. maja. Poudarjamo, da je ekurzijska primerna za vse one, ki bi težko prenesli vročino in druge neprijetnosti poletne vožnje in bivanja v Parizu. Hitite s prijavi! Zagotovite si boljše mesto! Zahtevajte propekte in vse dodatne informacije v tajništvo ZKD, Ljubljana, Kazino II.

* Proforski izpit je v dnevi z odličnim uspehom napravil pred komisijo v Ljubljani akad. slikar France Mihelič iz Ptuj. Čestitam!

Bodoče matere morajo paziti, da se izognje vsaki lenivosti prebavi, posebno zapeti, z uporabo naravnih »Franz-Josefov« grenčice. »Franz-Josefov« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Upr. reg. S. št. 15. 485/36.

* Planine vabijo smučarje planince zdaj, ko so snežne pike najzgodnejše. Snežna podlaga se je suseda, zapadlo je nekaj suhega snega, jasno nebo in toplo sonce. Komna prednjači s svojimi znanimi smučarskimi tereni, na katerih stoji ponosni planinski dom. Odtod je najprikladnejši izlet h ko. č pri Triglavskih jezerih, ki je oskrbovana do nadaljnjega. Iz doline sedmerih jezer vodi smučarska pot preko Hribarice do Staničeve koč, kjer je najlepši visokozorski smučski teren. Odtod spust skozi Zgor. Krmo v Mostrano. Tudi Vršič se ima mnogo snega. Enako Kravace in Velika Planina, katerih beli vrhovi se vidijo še iz Ljubljane. Pričakovati je, da se bo vreme ustalilo ter bodo imeli planinci še več kot mesec dni priliko za leno planinsko smuko.

* Beg švedske milijonarke in njenega sina. Svojo švedsko domovino je že pred meseci zapustila s svojim 12-letnim sinom iz prvega zakona gospa Heligius. Nekaj časa je prebivala v Avstriji, potem v Dalmaciji, naposled pa se je naselila v Beogradu. Člani njene rodbine in sorodniki njenega prvega moža, od katerega se je ločila, so jo neprestano zasledovali. Zasedujejo jo zaradi njenega sina, ki je dedič velikega rodbinskega premoženja in ki bi moral po sklepu švedskih sodišč ostati pri svojem očetu. Zasedovalci so gospe našli v Beogradu ter ji sina kratkoma ugrabili. Mati je alarmirala beograjsko policijo, ki je dečka našla v Zemunu baš takrat, ko so ga ugrabitelji hoteli vkrcati v potniško letalo mednarodne proge. Policija je dečka izročila materi, zaveza pa je prišla pred sodišče in, da bi se izognila morebitni razsodbi ločitve, sta zdaj mati in otrok izginila iz Beograda. Gospa Heligius je v Beogradu najela nekega odvjetnika, ki je izjavil, da je njegova klijenta s sinom zapustila naša država in da mu še ni poslala novega naslova. Nasprotniki, ki hočejo dobiti dečka v svoje varstvo, pa domnevajo, da je vse to prevara in da se mati z otrokom skriva v kakšni vasi nedaleč od Beograda.

* Opozorjamo na današnji radio-prenos je zavoda za slepo deca v Kočevju, ki bo ob pol 18. Golejenci bodo izvajali med drugim tudi zelo zanimivo zvočno igro.

sledovi predragocene krvi, ki je potekla tedaj na vsakem vogalu visok svečnik z debelimi, skoraj do polovice dogorelimi svečami, ki niso užgane. Dnevna svetloba je tu ublažena v modro, pa tako bela kraljeva mrtvaška maska in roka pod njo — steno pokriva velika državna zastava z državnim grbom — s svečama ob strani tem pretresljivejši ključ v spomin grozni dogodek tistega katastrofalnega dneva. In tam v levem kotu mišica: prestrojene bele rokavice, zelena sveča, ki jo je držal v roki, ko je umiral, dva žepna roba, dve revolverski krogli, ki sta ostali v avtomobilskem naslanjaju in užigalo, ki ga je uporabljal med vojno na fronti. Na drugi mišici Kelemenova avtomatična pištola, samokres in strelivo, na steni pa orožje in strelivo njegovih sokrivcev. Pod tem arsenalom moriškega orožja na mišici trije albumi — spomini iz svetovne vojne. Na steni zraven slika »Dubrovnik«. V zadnjem oddelku te sobe pa stoji avtomobil, ki je vozil kralja Muečnika v smrt. Se se pozna jo rjavi madeži na vseh treh sedežih. Na desnem sedežu, kjer je sedel kralj, je le majhen madež v doljnem delu naslonjala in sredi sedišča, toda je v sklopu sedišča z naslonjalom vse rjavo: tu je poteklo največ krvi. Na levem sedišču je le majhen madež, pač pa je sprednje sedišče do polovice okraščeno, toda žrtve je vendarle usla smrti.

Ogledovalci tega oddelka so odhajali iz njega z vlažnimi očmi...

Vojna 1914. do 1918.

Dvojne stopnice vodijo iz pritičja v prvo nadstropje, v razsežno predstavo z lesnim stropom, galerijo srbskih vojskovodij

* Sneg na bosanskih in dalmatinskih planinah. Ko je prenehalo dolgotrajno močno deževje, je sneg pobelil vse dalmatinske planine. Sneg se je obdržal tudi na južnih pobočjih. Največ snega ima Mosor. Temperatura se je močno znižala in prebivalci Splita so morali spet obleči zimске sukne. Če bo mraz trajal še nekaj časa, bodo v veliki nevarnosti vsi nasadi. Tudi v Bosni se je temperatura močno znižala in po obilnem deževju je začelo snežiti. Tudi v Sarajevu je snežilo in je bil sneg več centimetrov visok. Vse bosanske planine so pod snežno odejo.

* Novi grobovi. V Ljubljani je umrl po daljšem bolehanju odvešniški kandidat g. dr. Karl Mikuš. Bil je dobro znan v Ljubljani kakor tudi v onih krajih, kjer je služboval. Iz mrtvaške veže pri Sv. Kristofu bo prepeljan v Skofjo Loko, kjer bo danes, ob pol 17. položen k večnemu počitku. — Na Sušaku je nenadno umrl g. Boris Dergan iz ugledne družine v Laškem, kamor bo tudi prepeljan v rodbinsko grobnico. — V Podnarju je umrla gospa Franca Solarjeva, trgovka in posestnica, stara 59 let. Pogreb vzorne gospodinj in mame bo danes ob pol 18. — Josip Novak, bivši predsednik podsaveza gradbenih delov, dij in risarjev v Ljubljani ter odbornik Organizacije praktičnih tehnikov je nenadoma podlegel kapi. Odbor Organizacije je praktičnih tehnikov poziva vsa tovariši, da se udeležijo pogreba pokojnika v nedeljo popoldne ob pol 16. uri iz Tacna na pokopališče v Smartnem pod Smarom gor. — v Sešah pri Sv. Pavlu pri Preboldu v Savinjski dolini je umrla 21. t. m. skrbna mati in gospodinja Marija Siterlerova, žena posestnika. Zapustila je soprogo dva neposkrbljena otroci. — Pokojnim blag spomin. Žalujemo naše iskreno sčalje!

* Izlet v Postojnsko jama bo za bntkošti 16. maja s posebnimi vlaki, ki bodo vozili iz Ljubljane, Maribora in Jesenice. Ker je cena tako nizka je omogočeno vsa komur, da si ogleda lepo Postojnske jame. Cena vožnje z vstopnino vred in kolektivnim potnim listom znaša iz Ljubljane 79.50 Din, iz Maribora 131 Din in iz Jesenice 101 Din. Za potnike iz Domžal in Kamnika je preskrbljeno za zvezo in bodo zvečer ob povratku vlaka iz Postojnske jame vozili avtobusi v Domžale in Kamnik. Prijave sprejema: Putnik, Ljubljana in Maribor, ter Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana.

* Cenena »Putnikova« potovanja na pariško razstavo. Zanimiva potovanja pripravljajo zelo poceni »Putnik« na pariško razstavo od meseca junija do septembra. Prvi poseben vlak iz Beograda v Pariz bo odpotoval 4. junija. Udeleženci izleta bodo poleg Pariza in vseh njegovih zanimivosti videli tudi vseh evropskih dvor in Benetke. Vse to je vračunano v ceni. Vožnja, popolna oskrba v Parizu za 3. dni, kakor obisk vseh zanimivosti in izleti po programu za 1. in II. razredu pa 3.260 Din. Isti aranžman do Zagreba stane 2.450 Din odtodno 3.050 Din. Poleg vlakov v Pariz organizira »Putnik« tudi skupinska potovanja do Nice. Oni, ki se bodo udeležili teh potovanj, bodo poleg Pariza in Benetk videli tudi Nice in Monte Carlo. To potovanje s 5-dnevnim bivanjem v Parizu stane od Beograda do Pariza, Nice in nazaj 3.040, odtodno 3.870 Din za potovanje v II. razredu. Prijave sprejemajo že zdaj vsi »Putnikovi« uradi, kjer se dobre tudi vsa posajila. Kdor se obrne na »Putnik« v Beogradu bo dobil brezplačno prospekt vseh potovanj, ki bo gotov konec t. m.

* Obidele oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

KINO IDEAL

DANES! DANES!

Habsburška tragedija

»MAYERLING«

Charles Boyer, Danielle Darrieux

Predstave ob 16., 19. in 21.15

Možje naj bi bili krepki!

Zeno Hečev samo krepke može. Delodajalci hočejo močne roke. Študij hoče krepke moči. Sport zahteva močno srce in pljuča. Težki časi? Slabi padci najprej. — Tisoč priznanj za mladeniško moč po

BIOMALZ

Poštna d. Din 12.50 v lekarnah

* Polovična vožnja za rotarije. Promotni minister je dovolil polovično vožnino članom rotarskih klubov v naši državi in na tujem, ki se udeležijo konferenca 77. distrikta rotarskih klubov od 7. do 9. maja t. l. v Skoplju. Dalje je prometni minister dovolil polovično vožnino ob vrnitvi obiskovalcem sedma, ki bo od 2. do 9. maja t. l. v Poznanju. Popust velja od 27. aprila do 14. maja.

* Preskava zaradi umora majorja Kovčiča v Varaždinu še vedno nima pričakovanih rezultatov. Upokojeni major Kovčič je bil umorjen v noči od 16. na 17. marca in po večdnevni preiskavi so zaprli štiri osumilce iz okolice, ki so bili že večkrat zaprti v zaporih varaždinskega sodišča in so kot kaznjenci opravljali razna dela na vrtu in v hiši majorja Kovčiča. Zdaj so tri osumilce izpustili, v zaporu pa je ostal samo še neki Anton Batina iz Novakove, ki nima pravega alibi za noč, v kateri je bil major umorjen. Batina odločno zatrjuje svojo nedolžnost.

Iz Ljubljane

u— Važno predavanje. Univ. prof. dr. inž. Milan Vidmar bo predaval 27. t. m. v Prirodoslovnem društvu o temi »Elektrotehnika kot pionir nove poti v svetovnem gospodarstvu«. Predavatelj, priznani strokovnjak svetovnega slovesa na polju elektrotehnike, je imel pri svojem letošnjem obisku ameriške unije, ko se je udeležil svetovnega kongresa za energijo, priliko, da si od blizu ogleda veljanske napore močnega in bogate države, da preuredi svoje gospodarsko življenje, utemeljeno na najbolj nebrzdanem individualizmu, v novo smer urejenega, po enotnih načelih vodnega gospodarstva. Potreba po taki presumitvi se je pokazala najprej pri preskrbi z osnovnimi gospodarskimi dobrinami in sicer kot prva pri preskrbi z električno energijo. Pri tej je že vsa tehnika proizvodnje, prenosa in razdelitve taka, da izliva povezanost obširnega ozemlja s skupnim, za daljšo dobo preračunanim načrtom. Na tem velikem zgledu nam bo predavatelj pokazal, kakšni problemi fakajo tudi nas v naši državi, ki skuša vsem državljanom preskrbeti kar najugodnejši dohodek do osnovnih gospodarskih dobrin. Predavanje bo ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

Vaš fotoaparati

najkulantneje zamenjamo za LEICO, CONTAX ali ROLLEIFLEX!

vedno na zalogi

fotoaparati

Foto Tourist Lojze Šmuc

ALEKSANDROVA CESTA 8.

u— Predavanje o mednarodni razstavi v Parizu. V četrtak zvečer je obiščeno do dobrega napolnijo dvorano Delavske zbornice, da sliši francosko predavanje direktorja »ECHO de Belgrade« g. Jeana Bourgoja o letošnji mednarodni razstavi v Parizu. Odličnega predavatelja je obiščeno predstavil s toplim nagovorom francoski konzul g. Remérand, nakar je g. Bourgoj v trideseturnem predavanju mikavno in pregledno orisal namen razstave in značaj njenih posameznih oddelkov, vzbujajoč o pozornih poslušalcih željo, da bi letos videli na lastne oči ogromne zaklade človeškega znanja in veščine, ki bodo v Parizu ne le razstavljeni, marveč tudi prikazani v zvezi s stanjem in problemi bodočega razvoja naše civilizacije. Predavanje je bilo poučno tudi za one, ki so morali obžalovati, da jim letošnja atrakcija Pariza ne bo dostopna. Predavatelja je obiščeno nagradilo z navdušenim aplavzom. Po predavanju je bil predavan film, ki kaže, kako nastaja velika mednarodna razstava; podoben prikaz manjšega dela pa je občinoval nekoliko enolično in bi ga bilo treba v propagandnem interesu osvežiti s kakšnimi vedu-

orožje, kakor se je uporabljalo, in slike vojskovodij: general Cadorna, general Pershing. Zastave, razbito orožje.

Druga stran paviljona ima samo tri sobe. Prva bi se mogla imenovati soba generala Milosa Vašiča. Tu so v obsežni stekleni omari vse njegova mnogostevilna delikovanja in vsa njegova oprema. Na steni je slika kralja Petra I. na konju. Mičen je model 90 mm protiletalskega avstrijskega topa, izdelan v Sarajevu.

V sosednji sobi so najraznovrstnejši ročni izdelki srbskega vojaštva na fronti: peč, izdelana iz patron, šah, usnjate stvari, leseni izdelki, vozčki, počice, razno orožje, leseno in železno. Večino teh predmetov je poklonil muzeju kraljevi dvor.

Zadnja soba je soba bivših sovražnikov. Na čelni steni visi velika slika cesarja Franca Jožefa, vse naokoli pa slike nemških in avstrijskih glavnih poveljnikov. Tu so »kronprince«, Hindenburg, Ludendorff, Mackensen, Conrad von Hötzendorf, Boroevič, Kövess, Böhm-Ermolli Wurm in drugi. V posebni vitrini so avstrijska vojna odlikovanja in pod posebnim steklom vojaški rogovi, ki so jih obično darovale avstrijskim polkom.

Orožarna

Malo višje, nad paviljonom I. je paviljon III, kjer je razstavljeno najrazličnejše orožje, od najstarejših pa do dosedanjih časov.

V levem oddelku je starinsko orožje. Tu so loki s puščicami, popolni viteški oklepi, najraznovrstnejša kopja, hebelarde, topuzi, buzdornari, klavira, bojne sekire, turški meči, jatagani, handžariji, vse vrste me-

čani Pariza, mesta, ki bo za mnoge ni manjši magnet kot razstava sama. Večkrat je bil to lep večer, ki je obenem nazorno pokazal, koliko občinstva že lahko privabi v Ljubljani francosko predavanje. Vendar bi v interesu razširjenja propagande priporočali predavanje v domačem jeziku z dobrimi skriptiranimi slikami o razstavi in o Parizu.

u— Spomin Zrinjskega in Frankopana bo podružnica Hrvatskega kulturnega društva »Napredak« v Ljubljani počastila na ta način, da bo dala opraviti 30. t. m. ob 7. zjutraj v franciskanski cerkvi svečani Requiem. V soboto 1. maja ob pol 21. pa bo imela podružnica prijateljski sestanek članov v restavracijskih prostorih hotela »Slo-nac«. Na sestanku bo imel priložnostno predavanje društveni tajnik g. dr. Kallay. Poleg članstva so na sestanek vabljeni tudi po članih uvedeni gostje in prijatelji.

u— Slavnostna predstava »Lojzke«, v kateri proslavlja g. L. Drenovec svoj umetniški jubilej, bo 1. maja. Ker je za to predstavo veliko zanimanje, vljudo prosimo občinstvo, da si preskrbi vstopnice že prej pri operni blagajni.

u— Pianist Pavel Sivie v zadnjem času zelo pogosto in izredno uspešno nastopa na raznih umetniških koncertih bodisi kot samostojni pianist ali odlični spremljevalec. V ponedeljek 26. t. m. si je nadel drugo nalogo, da seznanj naše koncertno občinstvo z nekaterimi sodobnimi deli poljske in argentinske literature. Z njim vred nastopita mezosopranistka ga. Milena Verbičeva, Strukljiva, ki poje 6 samospevov, in pa brez dvoma najbolj nadarjena gojenka najvišjih letnikov klavirske šole prof. Janka Ravnika na našem konservatoriju, g. Ošterc-Vajalova. Vsi trije bodo izvajali izredno zanimiv spored v ponedeljek zvečer v mali filharmonični dvorani. Je to intimni koncert Glasbene Matice, za katerega se dobe sedeži v knjižarni Glasbene Matice.

u— Pod okriljem Društva slušateljev juridicne fakultete predava danes na univerzi ob 18. v predavalnici št. 90 g. dr. Krivice Rudolf o temi »Jurist v odvetniški službi.« To je obenem tretje predavanje ciklusa »Jurist v praksi«, ki ga prireja društvo v tem mesecu.

u— Ljubljanske srednje šole priredijo v torek, 27. t. m. ob 15. na vojaškem vežbalšču pri Fužnarj javno telovadno prireditve, spojeno z izletom v naravo. Telovadbe se udeležijo okrog 5000 učencev in učenk, ki bo vsakek zanimiva. Zato se vabijo starši, da si pridejo ozledati to prireditve. Pot je zelo lena in vodi po Zaloški cesti skozi Moste do vežbalšča, ki leži takoj za Mostami. Prav lepa je tudi pot čez Kodeljevo mimo božjega groba, čez Fužine mimo fužinskih slapov na vežbalšču. Kdor bi se ne hotel vrniti peš, pojde lahko do postaje D. M. v Polju in se vrne z vlakom. Skozi mesto bo spremljala učence vojaški godba, ki bo igrala tudi med prireditvijo. Od postaje električne železnice pri vojaški bolnici do vežbalšča je 30 minut zmerne hoje.

u— Vrednost. Odbor Narodnega prosvetnega društva »Vodnik« v Zgorinji Šiški izjavlja glede na okoliščine Sokolskega društva v Zg. Šiški, da nima ničesar skupnega glede zgradbe Sokolskega doma, ker društvo »Vodnik« samo zbira sklad za zgraditev in posvetitev doma Valentinu Vodniku, čigar ime nosi. — Narodno prosvetno društvo »Vodnik«.

u— Na Trški gorji, igro s petjem in godbo, bodo Šentjakobčani na splošno željo ponovili še danes in jutri. Ker je pričakovati velike udeležbe, prosimo ceni. občinstvo, da si zanesljivo preskrbi vstopnice že pri dnevnih blagajni, ki bo poslovala od danes dalje ob običajnih urah v Mestnem domu. Začetek obakrat točno ob 20.15. Vstop v dvorano med izvajanjem ne bo dovoljen.

u— Združenje trafikantov opozarja člane, da je treba na podlagi obvestila banke uprave, objavljenega v številki 89 »Službenega lista«, zamenjati banovinske kolke najkasneje do 30. aprila 1937. Zamenjava po tem roku bo mogoča le na prošnjo, ki jo bo treba kolkovati z 10 Din.

u— Škoda v gozdovih. Mestno poglavarstvo poziva vse gozdarje posestnike na ozemlju mestne občine Ljubljanske, da iz, trebiho iz svojih gozdov dreve, ki ga je polomila teža mokrega snega konec meseca marca, da bo tako mogoče pravočasno preprečiti pojav in širjenje gozdnih škodljivcev.

u— Sestanek zaradi povziranja pasje takse, ki bi moral biti 22. t. m., je zaradi formalnih nedostatkov odpadel. Sestanek v isti zadevi bo v ponedeljek 26. t. m. ob 19.30 v restavraciji pri Mikliču. Društvo za varstvo živali v Ljubljani.

u— Izjava. V javnosti se širi o meni razne neresnične vesti, zlasti da sem zadožena in da sem si hotela končati življenje zaradi svojega moža. Vse te vesti so lažnjive in bom sodno postopala proti vsakomur, ki bi jih širil. Imela sem nam, reč opraviti s plinom, pri katerem sem se tudi ponesrečila. Pavla Cutič.

u— Buifet »Rioc« v Šelenburgovi loži izvratno zagrebško pivo črno in belo, vedno sveže! Vrček 4.50 Din.

KINO MATICA

PREMIJERA

velike Joh. Straussove opere

NESMRTNE MELODIJE

v glavni vlogi Marija Paudler,

Lizzi Holzschuh, Leo Slezak

TEL. 27-30

SLOGA

PREMIJERA

velenapetega filmskega dela

TAJNOSTI PARIŠKEGA PODZEMLJA

v glavni vlogi Constant Remy, Lucien

Barroux, Henry Rollan, Madeline Czery

MATINEJA

Danes ob 14.15, jutri ob 11. uri

vesela opereta

KRALJSTVO SMEHA

Stan Laurel Oliver Hardy

TEL. 22-21

UNION

Veliko filmsko delo iz mornariškega življenja

po poznanim romanu Claude Farrere-a

PRED BITKO

Victor Francen Annabella

Režija M. L. Herbiera, glasba Jean Lenoir

Predstave ob 16., 19. in 21.15

Iz Celja

u— Razpored bogoslužja v pravoslavni cerkvi. Danes, na Vrbico-Lazarjevo bo ob 14. procesija iz cerkve. Po procesiji večernja. Jutri, na svetno nedeljo, bo blagoslovitev Vrbice. Na veliki četrtak 29. t. m. ob 10. večernja z liturgijo, ob 18. bdenije s čitanjem 12 pasijskih evangelijev. Na veliki petek 30. t. m. ob 16. večernja z izmenjenjem plaštanice in poljubljanjem Kristusovega groba, nato jutrenja. Na veliko soboto 1. maja ob 10. večernja z liturgijo. Na veliko noč (Voskresenje) 2. maja ob 4. jutrenja ob 10. liturgija, ob 18. bdenije. Na drugi dan Voskresenja, 3. maja ob 10. liturgija. Na Gurjev dan 6. maja ob 9. liturgija.

u— Adamčev spominski koncert preložen na 4. junij. Celjsko pevsko društvo je zaradi koncerta francoskega violinskega virtuozeta Soetensa in orkestralnega društva Glasbene Matice Ljubljanske, in da bo lahko priredilo dobrodelni koncert v prid Protituberkulozne lige, preložilo Adamčev koncert na 4. junij. CPD prosi vsa društva da upoštevajo ta datum.

u— Predavanje o socialni zakonodaji v CSR in v Jugoslaviji bo priredil kraljevski medstrokovni odbor v Celju jutri ob 10. v veliki dvorani Narodnega doma. Predavali bodo gg. Karel Brožič iz Prage, poslanec češkoslovskega parlamenta in predsednik Unije rudarjev v Londonu, odvetnik dr. August Reisman iz Maribora, novinar Viktor Eržen iz Maribora in Adolf Jelen, predsednik kraljevnega medstrokovnega odbora v Mariboru. Poročilo g. Brožiča bo iz češčine prevajal g. dr. Reisman.

u— Celjski mestni svet bo imel redno sejo v petek 30. t. m. ob 18. Na dnevnem redu so poročila odborov.

u— Lovska razstava. Lovsko društvo v Celju bo priredilo od 1. do 8. maja v mali dvorani Celjskega doma lovsko razstavo, na katero vabi vse ljubitelje prirode in lova. Razstavljena bodo razne trofeje iz naših krajev pa tudi iz mozemstva, celo iz Indije in Afrike.

u— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 večernji »Sinfonija srca« (»Pevec njene Viskosti«) z Benjaminom Giglijem in tehnik, ob 18.30 matineja: »Kapitan Korkoran« z Vlasta Brucem.

KINO METROPOL. prinaša danes ob 16.15 in 20.30 »ALAHOV VRT« prekrasen film v naravnih barvah. Ob 18.15 »UPORNIKOVA HČE« (Shirley Temple).

u— Absolutni delovodski šol iz Celja in okolice imajo sestanek danes ob 20. v gostilni »Branibor«.

Vremensko poročilo

meteorološkega zavoda ljubljanske univerze

23. aprila

Ljubljana 7. 764.9, 3.4, 80, NE1, 1. —, —; Maribor 7. 763.5, 3.0, 80, NW1, 3. —, —; Zagreb 7. 763.8, 9.0, 50, N3, 3. —, —; Beograd 7. 758.5, 7.0, 80, NNW5, 10, dež, 19.0;

Sarajevo 7. 762.8, 5.0, 80, N2, 10, dež, 1.0; Skopje 7. 757.3, 7.0, 80, W3, 10, dež, 1.0; Kumbor 7. 756.9, 12.0, 50, W4, 8. —, —; Split 7. 769.9, 11.0, 40, N2, 0. —, —; Rab 7. 763.5, 8.0, 80, E2, 0. —, —;

Temperature: Ljubljana 15.0, 20.0; Maribor 12.0, 1.0; Zagreb 14.0, 5.0; Beograd 12.0, 6.0; Sarajevo 16.0, 4.0; Skopje 17.0, 7.0; Kumbor —, 10.0; Split 15.0, 9.0; Rab —, 7.0.

čev, gotski, viteški »schiavonie«, kakor so jih nosili hrvatski gardisti benediktinskih dožev in drugi, dolgi in kratki, ozki in po štiri prste široki. In ravno tako sablje. V posebni vitrini stojita dve puški (»haber-dara«, »ramazanka«), dolgi skoraj po tri metra. In potem vsa raznovrstnih drugih pušk, zlasti arnautskih, iz 18. stoletja, preprostih, pa tudi naravnost umetniško okrašenih z bisernimi, zlatimi in srebrnimi vložki. Poleg njih pa neštevile pištole vseh vrst in vseh časov. Tu je tudi Karadjordjevi top, majhna, neznatna stvarca nasproti sedanjim velikanom, in kupi starih, okroglih topovskih krogel. Tri figure s polno opremo kažejo stare srbske in turške borbe.

Na desni strani se vidi modernejša vojaška orožja, puške vseh mogočih znamk od polupretrekih časov pa do sedanjih, pištole, sablje, bodala, strojnice, avtomatične puške itd.

Polpna orožarna.

★

Vojni muzej se je začel obnavljati na pobudo pokojnega kralja Aleksandra Uedi-nitelja in se je obnavljanje pričelo leta 1934. Dasi muzej danes še ni popoln in se zbiranje spominskih

Iz Maribora

a—Bn dr. Natlačen si je včeraj ogledal pekrsko trnisko, Vinarsko in sadjar. sko šolo ter Racerjev dvor, ki ga je, kakor znano, kupila banovina od admontskega samostana.

a—Proslava Kraigherjeve 60-letnice v mariborskem gledališču. Prihodnja dramska premiera bo najboljša slovenska družabna drama »Školjka«, delo pisatelja Kraigherja, ki je te dni proslavlja 60-letnico rojstva. Režija je Kovčeva. Sodelujejo Rasberger, Starčeva, Kraljeva, Nakst, J. Kovič in P. Kovič. — Drevi premiera »Dolarske princeze«. — Jutri popoldne »Punike žilve«.

a—Tezenska sokolska družina gostuje v Narodnem gledališču. V torek 27. t. m. bo doživela nacionalni, sokolski in kulturni Maribor izreden dogodek. V Takšnem hramu bodo nastopili vneti in spretni igralci sokolskega dramskega odseka na Tezenu in sicer z dramo »Ko umira sreča« v petih slikah. Dramo je napisal zaslužni sokolski prosvetni delavec in večji režiser tezenske odredne družine, ki deluje v okviru tamonjezarske sokolskega društva, br. Vinko Reboli. V tej dramo se obravnava problem mladih in stare generacije ter se razpletajo vsi ljubljenski hčerko Heleno na eni strani ter slika-karjem Viktorjem in učitelju Marijo na drugi strani pod težkim vtisom in posledicami smrti učiteljeve Marije, ki podleže jetiki. Viktor, ki se je podal v tužno najlo-že samo sveži grob svoje ljubljene, mla-di kaplan se prečisti v zavesti svojih po-koljenih dolžnosti. Helena pa se poroči s si-nom očetovega prijatelja in se z gorske va-si, kjer se to dožanje izpolnjuje, preseli v mesto. S to dramo bodo vrli tezenski so-kolski igralci gostovali tudi na drugih so-kolskih odrih in nastopijo med drugim dne 2. maja na sokolskem odru na Viču, v Ljubljani.

a—Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru ima jutri 25. t. m. ob 10. dopol-ne v mestni posvetovalnici svojo redno XII. skupščino, na katero naj vsi ogran-ki pošljejo svoje delegate, da spet enkrat skupno manifestiramo za cilje Jadranske straže in za očuvanje našega Jadrana udeleženi domovini.

a—Koncert tria F. Brandlova v dobro zasadenem gledališču je v četrtek odlično uspel. Vse tri članice tega slovskega komo-rega združenja so bile od strani glasbene občinstva deležne lepoga priznanja in so ponovno potrdile svoj sloves.

a—Starejšinsko društvo jugosl. akad. dru-štva »Triglav« v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo 2. maja ob pol 10. v hotelu »Orel« v Mariboru z naslednjim dnevnim redom: 1.) čitanka, 2.) poročila funkcionarjev, 3.) volitve odbora in poverjenikov, 4.) službenosti. Odbor.

a—Pogreb mladega učitelja. V četrtek so pokopali na pokopališču pokopanih mla-dega učitelja Vladimirja Fabijanija. Na po-kopališču se je zbrala ogromna množica pokopanih prijateljev in znancev, moški zbor Glasbene matice z zastavo oficirski zbor, zaslopostvo Sokolaj, tovarišice sošolke ter častna četa z vojaško godbo. Matičarji so pod vodstvom g. Faganolija odpeli za-koštno »Pomlad« vse se veselilo, ob odpr-tem grobu pa sta se poslovila učitelj Cibic ter pokopanih sošolce. Pokojni Fabijani je bil vnet pevec, navdušen Sokol in vester vzgojitelj, ki ga bodo ohranili njegovi sta-novski tovariši in vsi, ki so ga poznali, v prijetnem spominu.

a—Starokatoliška cerkev. V nedeljo 25. t. m. bo izjemoma namesto ob 9. uri običajna služba božja ob 8. uri.

a—Absolutni delovodski šol iz Mari-bora in okolice imajo sestanek jutri ob 9. v pisarni Obrtniških združenj. Vetrinjska ulica 11/1. desno.

a—Automobilisti pozor! Tvrdis »Mo-toristi«. Maribor, Kralja Petra trg 4, vijučno sporoča svojim cenj. odjemalcom, da je prenestila svoji dve bencinski črpalke začasno zaradi regulacije trga malo više na državno cesto, vis. a vis ho-tela »Mariborski dvor« in se pripravljamo tudi v nadalje Vaši naklonjenosti. Mo-toristi družba z o. z. Maribor.

a—Vlomilska smola. V gostilniške pro-sloje Franca Cerina v Vetrinjski ulici se je včeraj ponoči spazil doseg še neznan vlomilec, ki je skušal s silo odpreti omare in predale v gostilni. Pri tem poslu pa ga je zmotil gostilničar, ki ga je na ropot v go-stilnj opozoril službojučih stražnik. Vlomilec je skozi kuhinjsko okno izginil na so-sednje dvorišče in odšel v temno noč. V gostilni pa je pustil vlomilsko orodje. Na podlagi prstnih odtisov ekuša sedaj poli-cija storila izslediti.

a—Pojasnjena vloma. Policija je izse-dila 22 letnega Franca Homca, ki je pri zaslišanju priznal vlomno tatvino, ki jo je izvršil pri posestniku Potiaku v Zgornji Jablanah, kateremu je odnesel gotovine za 1700 dinarjev ter vlom v tukajšnjo študijsko knjižnico, od koder je odnesel za 250 dinarjev gotovine.

Gospodarstvo

O ureditvi italijansko-jugoslovenskih gospodarskih odnošajev

Rimski »Giornale d'Italia« prinaša raz-govor svojega stalnega beogradskega do-pisnika z bivšim ministrom in senatorjem g. dr. Frangešem, ki je dejal med dru-gim:

»Na konferenci Interparlamentarne uni-je v Rimu se je obravnavalo vprašanje regionalnih gospodarskih dogovorov. Ju-goslovenci menimo, da more trgovinski promet med dvema srednjeevropskima dr-žavama napredovati in se razvijati prvenstveno na osnovi dvostranskih dogovorov z največjimi preferencialnimi olajšavami in z vravnoteženjem vrednosti trgovinske izmenjave.

Ce industrijske države dovolijo te pred-nosti kmetijskim državam, se okrepi kup-na moč kmetovalca, kar ima v obojestransko korist za posledice večje povpraševan-je po industrijskem blagu. Na primer: Ce jugoslovanski kmet lahko proda žito ali živino v Milanu po ceni, ki se za to blago plačujejo na italijanskem tržišču, bo razpolagal z večjimi denarnimi sredstvi in bo spričo tega sposoben, nabavljati si v večji meri italijanske tkanine in stroje.

Zelimo varovati svobodo, da se lahko dogovorimo z vsako državo posebej. V ne-ki drugi podunavski državi so zahtevali, da se proti tezi dvostranskih dogovorov postavi stališče kolektivnih pogodb. Gre za to, da bi se vse države Srednje Evrope združile v en ekonomski blok, ki bi se kot celota pogajala z drugimi državami ali s skupinami drugih držav. Ta načrt ni iz-vedljiv, ker so interesi raznih držav pre-več različni in si v mnogih rečeh tudi na-sprotujejo. V najboljšem primeru bi se mogle predlagati le splošne linije akcije za neko vrsto širših mednarodnih odnošajev, kar se tiče prometa, turizma, valuti-nega kliranga in podobnega. Toda tudi v teh primerih se ne more reči, da je kolekti-vni dogovor absolutno potreben. Zado-stujejo skupne smernice, določene na kon-ferencah.

Bilanca trgovinskih odnošajev med Ita-lijo in Jugoslavijo je bila zmerom aktivna

za Jugoslavijo. Jugoslovanski izvoz na ita-lijansko tržišče je bil zmerom močnejši od italijanskega izvoza v Jugoslavijo. Pri tem pa je treba upoštevati eno, na kar se splošno malo misli, čeprav je osnovnega pomena. Naša aktivnost je bolj formalna kakor vsebinska. Mi izvažamo les, meso, jajca, kar vse je blago, v katerem sta ta-ko kapital kakor delovna sila slabo an-gažirana. Med tem pa mi uvažamo indu-strijske predmete, v katerih sta kapital in delo mnogo močnejše zaposlena.

V vrsti izdelkov italijanske industrije, ki se uvažajo v Jugoslavijo, so predmeti, ki so v nekem razmerju za štiri in polkrat dražji od jugoslovenskih kmetijskih pri-delkov, ki prihajajo v Italijo. Ako to po-mislimo, vidimo, da Jugoslavija kljub ak-tivnosti v trgovinski izmenjavi blaga med kmetijskimi in industrijskimi državami do-seza priznanje teh dejstev v pogodbi, ki velja med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. Naši pridelovalci lahko izvozijo v Angli-jo vsako količino blaga brez kontingentov in brez omejitev. Mi pa smo dolžni uvoziti iz Anglije le dve tretjini vrednosti pridel-kov, ki jih razpečamo v Anglijo.

Ali ne bi bilo mogoče, da se na podoben osnovi sklene trgovinska pogodba med Italijo in Jugoslavijo? Režim angleško-jugoslovenske izmenjave blaga ni urejen s kontingenti in ne s preferenciali. Tudi v odnosih med Italijo in Jugoslavijo bi se mogli kontingenti opustiti, ali pa bi se morale uvesti čim večje olajšave. Seveda bi bila Jugoslavija dolžna uvoziti dve tretjini vrednosti blaga, ki ga razpeča v Ita-lijo.

Prepričan sem, da bi razvoj trgovinske izmenjave na ta način dosegel visoko stopnjo, s čimer bi se okrepilo tudi prijatelj-stvo med obema državama.

Ta zanimivi predlog senatorja g. Fran-geša, zaključuje rimski list svoje poročilo, dajemo v razmišljanje stalnemu ita-lijsko-jugoslovenskemu gospodarskemu sve-tu, ki se bo kmalu sestavil. V kritiko tega predloga pa se list ne spušta.

Gostinska združenja so zborovala

Skopljje, 23. aprila. V Skopljju se je vsilil danes kongres go-stinskih združenj Jugoslavije, na katerega so prišli delegati iz vse države. Zbor je vodil predsednik zveze hotelier Vlado Bog-danović iz Skopja. Kongres se je otvoril s pevskim koncertom akademskega pev-skega društva Obliča in s predvedbo več turističnih filmov iz naše države. Zatem je predsednik predlagal v danostni brz-javki: Nj. vel. kralju Petru in Nj. Vis-keznju namestniku Pavlu in pozdravne br-zjavke pristojnim ministrom.

Glavni tajnik zveze je podal obširno po-ročilo o položaju gostinskega stanu v dr-žavi, ki se mora za svojo eksistenco bori-ti s hudimi fiskalnimi bremenami in drugi-mi težavami.

Na koncu je bila sprejeta resolucija, ki zahteva novelizacijo obrtnega zakona, v katerem naj bi se gostinstvo priznalo kot posebna panoga, uredbu o določitvi števila gostinskih obratov za vsako posamezno mesto v sorazmerju s številom njegovega prebivalstva, pravilnik o znižanju bano-vinske trošarine, posebno gostinsko za-stopstvo v gospodarskih zbornicah, ki bo-di v sorazmerju s številom gostilničarjev in hotelierjev, včlanjenih v dotični zborni-cl, večjo obzirnost pri obdavevanju go-stinskega stanu, znižanje, odnosno uk-injenje nekaterih davkov prepoved pro-dajane alkoholnih pijač v trgovinah in po-dobnih lokalih, ureditev vprašanja avtor-skih taks in drugo. Ministrstvo za socialno politiko naj bi izdalo uredbu o zavarova-nju gostinskega osebja, ministrstvo za tr-govino in industrijo pa uredbu o strokov-

ni izobrazbi in plačah gostinskemu oseb-ju. S posebno uredbu naj bi se določil tu-di obseg dela v gostinskih obratih ter se uredilo vprašanje hanov v Južni Srbiji, ki so tam zaradi pomanjkanja hotelov važen gostinski faktor. Nadalje zahteva resolu-cija uredbu o ločenem gostinskem zavaro-vanju proti boleznim in nezgodam, ukine-nje davka na poslovni promet, ki ga go-stilničarji plačajo že pri nabavi blaga, uki-njenje pivskega kartela in ureditev še vrste drugih vprašanj.

Cene pšenice se vračajo na staro stanje

Poročali smo že, da je cena pšenice za-radi ugodnih vesti o stanju posevkov na svetovnem trgu v zadnjih dneh precej na-zadovolja. Nenadno pa je nastal preokret in cena se je začela spet vračati na pre-jšnje višino. V sredo je znašala svetovna pariteta 172,50, a v četrtek že 177 din. Prizad se je zaradi tega v četrtek pojavil na domačih tržiščih s ceno po 180 za po-tisko ladjsko pšenico, po 179 za baško in banatsko in po 177 din za Dunav—Sava. S tem povzraženjem odkupnih cen se je Pri-zad vrnil na stanje 16. aprila, ko je naglo znižal ceno od 180 na 165 din. Nato je spet povzražen ceno na 170 in dalje na 180 din za 100 kg. Kljub temu so odkupne cene pri-zade ostale za 10 din pod stanjem, na ka-terem so bile 15. aprila, ko se je potisko blago plačevalo po 190 din.

Kaže, da vzemirjenje, ki je vladalo dva tedna na svetovnem trgu pšenice, vse bolj popušta in da bo ob koncu aprila na pše-

ničnem trgu spet mirno. Zatrjuje se, da do nove žetve na pšenčnih tržiščih ne bo večjih izprememb v cenah. Svetovni trgo-vini z žitom ne gre v račun, da bi cene padle, a prve prognoze o bodoči žetvi ji tudi onemogočajo povišanje cen.

Kar se turščice tiče, je Prizad plačeval v četrtek 97,50 din za 100 kg, med tem ko znaša svetovna pariteta 93 din. Tendenca za turščico je precej čvrsta. Zatrjuje se, da bodo cene turščice še poskočile, in sicer za 15 do 30%, ker je pridelek v Argentini tako slab, da ta država letos ne bo izva-žila večjih količin.

Gospodarske vesti

Na vzorčnem sejnu v Plovidvu, ki bo pod najvišjim pokroviteljstvom kralja Bo-risa III. od 3. do 16. maja, bodo zastopana mnoga industrijska podjetja iz 14 držav s stroji, strojnimi deli, aparati, napravami in orodjem, potrebnim v industrijah in kme-tijstvu. Na sejnu bodo zastopani tudi vsi bolgarski poljski pridejki Plovidvski se-jem je sicer eden izmed najmlajših, a vzlic temu uživa odličan ugled v tujini. Zato je eden izmed najpomembnejših činiteljev v razvoju gospodarskih zvez med Bolgari-jo in drugimi državami. Sejem ima od leta do leta več obiskovalcev ne samo iz Bol-garije, temveč tudi od drugod. Zaradi po-sebnih ugodnosti na bolgarskih železnih in na železnih v drugih državah je zani-manje za ta sejem še večje. Glede podrob-nih informacij se je obrniti na bolgarsko poslanstvo v Beogradu.

Kolkovanje vlog na oblastva. Opazilo se je, da nekatera oblastva nenetno ravnajo pri pobiranju državne takse iz tar. št. 1., 2., 5. in 6. takse tarife in odnosnih banovinskih taks. Da se doseže v tem po-gledu enotnost, je davčni oddelek finančne-ga ministrstva izdal pojasnilo, ki pravi med drugim, da se v nobenem primeru ne sme pustiti vnapre pravilo, da se za stvari, ki so podvržene taksi iz gornjih tarifnih števil, pobira samo ena taksa, in sicer dr-žavna ali banovinska. Tako se na vloge, prošnje in pritožbe in na njihove priloge o samoupravnih zadevah plača banovinska taksa, na vse druge vloge, ki se ne nana-šajo na samoupravno banovinsko področje ali na banovinske ustanove, in na njihove priloge, se pa plača državna taksa, in si-ker samo ta, ne glede na to, ali se te vloge predložijo banški upravi ali kateremu dru-gemu oblastvu. Prav tako je treba za pi-smene rešitve, odločitve, sklepe in obvestila in za pritožbe proti odlokom nižjih upra-vnih oblastev v zadevah samoupravnega banovinskega področja in banovinskih ustanov plačati samo banovinske pristoi-bine, za vse ostale rešitve in pritožbe pa samo državne takse.

Naš plojni promet v prvem četrtletju. Po uradnih statističnih podatkih se je pro-met po naših plovnih progah gibal prve tri mesece takole: Vsega skupaj se je prepe-ljalo 637.842 ton blaga; od tega pride na zunanji promet 184.609 ton, na notranji 212.294 ton in na tranzitni 240.939 ton. — Potnikov se je prepeljalo vseh skupaj 102.317.

Izvoz naše živine in živinskih proiz-vodov v Nemčijo je zastal. V teku tega meseca je padel izvoz v Nemčijo na mi-nimum. Do zastoja je prišlo zlasti zaradi tega, ker so cene živini pri nas prilično vi-soke nasproti nemški. Poleg tega nizki tečaj nemške marke na naših borzih in ne-stabilnost nemške valute onemogočata na-šim izvoznikom realne kalkulacije pri iz-vozu v Nemčijo.

Borze

23. aprila

Na ljubljanski borzi so razen Curiha vse devize nekoliko popustile. V privatnem klirangu se je avstrijski šiling za malen-koček okrepil na 8,03, a angleški funti šterlingi so se iskali po 238. V zagreb-skem privatnem klirangu je bil promet v avstrijskih šilingih po 0.0350 v Beogradu po 0.0122 nasproti 0.0060 včeraj, v an-gleskih funtih po 238 in v grških bonih po 31,50, a italijanske lire so se ponujale po 225. Nemški klirniški čeki stanejo v Ljub-ljani 12,15, v Beogradu 12,1312 in v Za-grebu 12,1750 (za sredo in za konec ju-lija 12,27 den.).

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda pri čvrsti tendenci trgova-lca neizpremenjeno po 411, v Beogradu za ju-nij po 409. Promet je bil še v PAB po 196 in v Oceaniji po 300.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2385,66 — 2400,26, Berlin 1750,02 1763,90, Bruselj 735,45 740,51, Curih 996,45 — 1003,52, London 214,78 — 216,84, Newyork 4324,75 — 4361,07, Pariz 193,27 — 194,71, Praha 151,93 — 153,04, Trst 228,70 — 231,78.

Curih, Beograd 10 Pariz 19,41, London 21,5875, Newyork 437,25, Bruselj 73,85, Mil-an 23,0250, Amsterdam 239,40, Berlin 175,70, Dunaj 80,20 (81,80), Stockholm 111,1750, Oslo 108,4250, Kopenhavn 96,35, Praha 15,25, Varšava 83,10, Budimpešta 86, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Efekt

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 409,75 — 411, za maj 408,50 den., za junij 408 den., 8% Blair 95,75 — 96 7% Blair 87 — 87,50, 7% invest. 88,25 — 88,50, 6% begušlice 76,25 den., 6% dalm. agrarne 74,25 — 74,75, 4% agrarne 52,75 — 53, 4% sever. agrarne 52 den.; dalm. Narodna banka 7250 — 7400, PAB 196,50 — 197, Gutmann 60 — 65, Sečerana Ošjek 165 — 190, Ošjenska livarna 175 — 185, Dubrovač-ka 350 — 370, Trbovlje 252 — 280 Oce-anija 280 — 310, Jadranska plovidba 400 den.

Beograd, Vojna škoda 409,75 — 411 (410), za maj 409 — 410, za junij 408,50 — 409,50 (409), 6% dalm. agrarne 74,75 — 75 (74,75), Narodna banka 7230 — 7260, PAB 197 —

198,50, 7% invest. 88,50 bl., 8% Blair 96,75 — 96,50, 7% Blair 87 — 87,50, 7% poso-jilo DHB 99,50 — 100, 6% begušlice 76,75 — 77 (76,75), 4% agrarne 53 den., 4% sever. agrarne 52 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago (20. t. m.) Začetni tečaj: pše-nica za maj 11,25, za julij 117,50, za sept. 115,50; turščica: za sept. 107,50.

+ Winnipeg (23. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za maj 131, za julij 127, za okt. 115,50.

+ Novosadska blagovna borza (23. t. m.) Tendenca neizpremenjena. Pšenica: baška, sremška 169—171, slavonska 169—171, banat-ska 168—171, baška potiska 174—176 Oves: baški, sremski, slav. 104 — 106 Ri. baška 144 — 146 Koruza: baška in sremška 93—94, banatska 92—93. Moka: baška in banatska »Ogr« in »Ogr« 250 — 260, »2« 230 — 240 »5« 210 — 220, »6« 180 — 190, »7« 150 — 160, »8« 115 — 120. Otrobi: baški, banatski 88 — 92. Pšičol: baški beli brez vreče 240 — 245

+ Budimpeštanska termiška borza (23. t. m.) Tendenca slaba, promet slab. Rž: za maj 20,50 — 20,52, za junij 20,16 — 20,17, turščica: za maj 11,83 — 11,84, za julij 12,40 — 12,41.

S P O R T

Bask ali Ljubljana

Tekma bo jutri ob 16.15 na igrišču Primorja z dvema predtekmama

Moštvo Baska je odpotovalo z jutranjim brzavnikom iz Beograda pod vodstvom gg. Jovanovića in Kolnaga. Za tekmo v Ljub-ljani je določena najmočnejša postava in si-ker: Bjelci, Dr. Ivković, Mihajlović, Klisarić, Vojinović, Dimitrijević, Čabrić, Detlin-ger, Tomašević, Matijana Sario.

Iz postave je razvidno, da je vodstvo Ba-ska postavilo vse svoje sase v napadalno vrsto. Tudi odlični igralci Čabrić, ki običajno igra branilec, bo zasedel mesto na desnem krilu. Golovo se zanašajo na ne-sposobnost napadalne vrste našega moštva, ki po njihovem mnenju ni sposobna dati gola. Ker črno-beli iz Beograda nujno po-trebujejo točke, smatrajo, da je potrebno zlo-miti odpor nasprotne obrambe, kar je mo-goče samo z izbornim napadom.

Upamo, da bodo odgovorni činitelji Ljub-ljane vse to upoštevali in postavili v obram-bu igralce, ki bodo zaigrali s sroem in ve-liko požrtovalnostjo. Edino tako bo mo-goče nadoknaditi superiornost nasprotnika v tehniki in rutini.

Postava Ljubljane bo znana šele zvečer. Zagotavljajo nas, da bodo upoštevali vse zadnje bridke izgube postavili standard moštvo, ki bo zaigralo z voljo do zmage.

Vodstvo te važne tekme je poverjeno od-ličnemu italijanskemu sodniku g. Scorzoni-ju iz Bolone, ki je vse dosedanje tekme v Jugoslaviji sodil na splošno zadovoljstvo. Prvo predtekmo odigraja juniorji Ljub-ljane s Korotanovimi juniorji, drugo pa Ljubljana rezerva in Hrastrnik.

Kako naj spet zmaga Ljubljana?

Dolgoletni aktivni nogometaš Primor-ja g. E. U. nam je poslal pismo, v kate-rem razmotriva o vzrokih zadnjih neuspe-hov moštva SK Ljubljane v ligaških tek-mah in daje nekaj nasvetov vodstvu in fantom, kako naj bi se spremenilo delo pri klubu, če hoče po vsem, kar se je zgo-dilo, spet zlesti na zeleno vejo. Pirc me-ni med drugim:

Krivo za zadnje neuspehe SK Ljublja-ne je treba deloma pripisati vodstvu kluba.

Iz »Službenega vestnika LNP«

Za jutrišnje nedeljo je LNP odredil na-slednji prvenstveni spored:

V Ljubljani: Na igrišču Hermesa Gra-fika—Svoboda ob 9., ter Svoboda in Slo-van jun. ob 10.45; na igrišču Mladike Ko-rotan Mladika ob 10.30; na igrišču Most Moste—Jadran ob 10., na igrišču Reke Reka—Mladika jun. ob 10.30 in na igrišču Primorja Korotan—Ljubljana jun. ob 13.30.

V Celju: Na igrišču Celja Atletiki—Celje jun., ob 14.30 in Celje—Olimp ob 16.

V Trbovljah: Na igrišču Amaterja Amater—Železničar ob 16.,

V Domžalah: Na igrišču Diska Disk—Kamnik ob 16; v Ptuju na igrišču Drave Ptuj—Drava ob 16, v Čakovcu na igrišču Gradjanskega Gradjanski—Slavija ob 15.30, v Dolnji Lendavi Lendava—Mura ob 15.30, v Krškem Radeče—KSK ob 16, na Jesenicah na igrišču Bratstva Brat-stvo—Savica ob 16, in v Mariboru na igri-šču Rapida Rapid—Železničar jun. ob 10.15.

Prvenstvena tekma Hrastrnik—Laško je preložena na poznejši termin.

Ostali sklepi

SK Elan v Novem mestu je razpustil nogometno sekcijo. — Izdaja »Službenega vestnika« zanje pri vseh podrejenih klubi-h splošno odobravanje. — Nedelja 2. maja je rezervirana za podsestavni dan, katerega prireditelje bodo šele določene. — Tekmo Celje—Olimp v Celju bo sodil g. Lukežič, tekmo Amater—Železničar pa zunanji sodnik. Za stranska sodnika na li-gaški tekmi Ljubljana—Bask sta določena gg. Pečar in Kos.

Ako imate
žolčne ali ledvične
kamne
ali
preveč želodčne kisline
obiščite termalno kopališče

Lipik

BOMBAZ

+ Liverpool (22. t. m.) Tendenca stalna. Zaključni tečaj: za april 7,40 (prejšnji dar 7,31), za maj 7,39 (7,30).

+ New York (22. t. m.) Tendenca stal-na. Zaključni tečaj: za maj 13,46, za ju-lij 13,46 (13,47).

ba, ki naj bo manj absolutistično, ker se mora zavdati, da ima opraviti z nogo-metaši »amaterji«, ne pa s profesionali. Ra-zen tega bi moral imeti pred očmi, da je večina fantov brezposelnih, ostali pa imajo tako skromne eksistenčne pogoje, da jim za nogomet ni mogoče zbrati dovolj energije. Zato naj vodstvo računa tudi z razpoložnjem igralca in poskrbi, da se bo dvignila morala vsakega posameznika.

V zvezi z visokimi porazi je treba kaj pa reči tudi besedo o trenerju. G. Obitiz je živel kot nogometaš v drugačnih raz-merah kakor živi sedaj. V Budimpešti je imel pred seboj same profesionalce, ki mo-rajo biti disciplinirani, morajo z dušo in sroem igrati za klub, ker je to njihova eksistenca. Trener pri njih nima nobene vzgojne naloge. V Ljubljani pa ne potre-bujemo samo trenerja za nogometno igro, temveč na njegovem mestu tudi človeka, ki przna vsakega fanta, mora prenašati z njim vse veselje in žalostne ure in se skratka uživati v vsakim. Nekoč je moštvo Primorja imelo takega domačega trenerja in njegovi uspehi kot nogometaša in vzgojitelja so vsem poznavalcem našega nogometa gotovo še v dobrem spominu. Takšnega trenerja naj poišče tudi SK Ljubljana, pa bo videla, da za dosego zmag ni treba znati samo nogomet, tem-več je treba tudi srce imeti na pravem mestu.

Res je, da položaj, v katerem je danes enajstotica Ljubljane, ni zavidanja vr-den. Odigrati mora tri tekme in vsaka izmed njih je odločilnega pomena za ob-stoj v ligi. Marsikdaj prej so bila ljub-ljanska moštva še v slabših položajih, pa so z dobro voljo in ednim ciljem za zmago prebrodili tudi te zapreke. Vod-stvo kluba naj stoji fantom v teh tre-utkih ob strani, trenerji in vzgojitelji pa naj bodo naši ljudje, kajti kolikor ne bodo prekašali inozemcev v znanju no-gometa, toliko bodo nadomestili s po-žrtovalnim delom za pravo vzgojo nogo-metnega naraščaja.

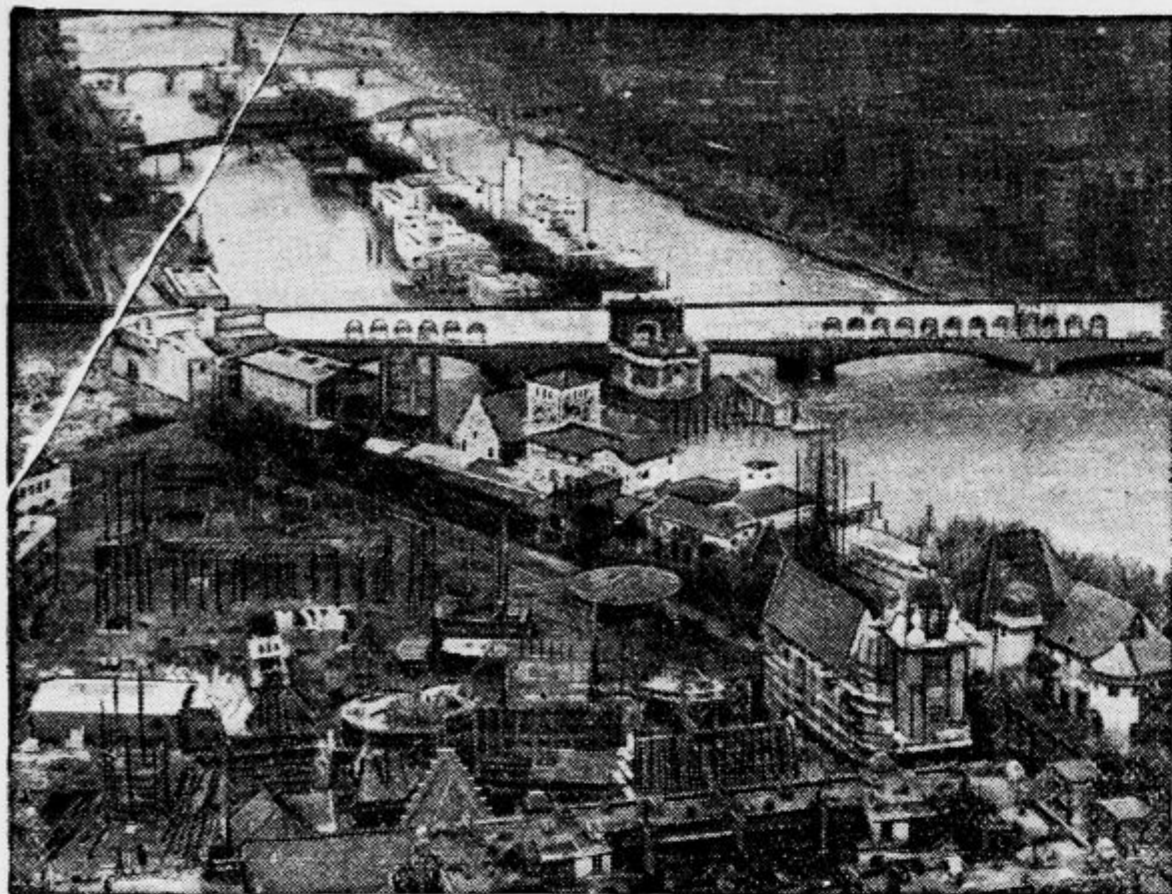
V nekaj vrstah

Predsedništvo teniskega saveza je bilo iz maršalata dvora obveščeno, da je bila našemu reprezentativnemu teniskemu ig-ralcu Punčec odobrena odgotitev voja-ske službe, ki bi jo moral nastopiti že 15. t. m. Tako bo Punčec lahko brez težko nastopil na vseh važnih teniških tekmah, ki nas čakajo v letošnji sezoni.

S sestavo državne reprezentance za tek-mo z Madžarsko v Budimpešti ima naš savezni kapetan precejšnje težave. Po zadnjem neuspelem nastopu proti madžar-skim profesionalom Budaj je savezni ka-petan dokončno izločil dva kandidata, in sicer vratarja Glaserja in srednjega kril-ca Stevočevića. V ostalem pa postava naše-ga najboljšega moštva še vedno ni dolo-čena. V Budimpešti bo na to tekmo iz Zagreba vozil posebni vlak, in sicer v so-boto 8. maja in se vrnil v ponedeljek 10. Prijave sprejema tajništvo ZNP; stroški bodo znašali do 160 din za osebo.

SK Ljubljana. Postavi juniorskega in rezervnega moštva za nedeljska nastopa sta razvidni iz objave na oknu tajništ

Pariška razstava iz ptičje perspektive

Celoten pogled na razstavišče svetovne razstave iz aeroplana

Srce žvižga, uho bije...

Vročina zaradi ugriza podgane in druge čudne bolezni

Na nekem nedavnem kongresu zavarovalnih zdravnikov iz različnih dežel so ti specialisti, ki imajo v svoji praksi priliko, da pridejo v stik z najbolj čudnimi bolezenskimi primeri, sklenili, da bodo vse te primere zabeležili, jih poslali posebnim centralnim in jih tako ohranili zdravniški znanosti vsaj v podobi aktov. So namreč bolezn, o katerih ne pišejo nobene učne knjige medicinske znanosti in ki vendar trpijo ljudi, čeprav v redkih primerih.

Tako so v Fivemiltonu na Irskem opazovali otroka, ki je imel kronično vročino, toda pojavljala se je samo ob četrtnih okrog 9. zjutraj. Ko se je stvar ponavljala že skozi pet tednov in vedno ob četrtnih, so oddali otroka v bolnišnico. Tu so ugotovili, da je malega dečka nekega četrta ob 9. zjutraj ugriznila podgana. Odlej se je pojavljala mrzlica. Toda do danes se ni uspelo, da bi mu to bolezen odpravili in tudi ne vedo, ali bo uspelo to kdaj v bodočnosti.

V Bostonu je umrl pred kratkim neki možakar, ki se je bil sam ugriznil v jezik. Mož je imel namreč poseben telesni dar, da se je lahko inficiral. Pri tem je bil mož nekdanji vojak v kolonijah, ki ga je nekoč

ugriznila strupena kača, drugič pa ga je popadel stekel pes. Ne kača ne pes mu nista bila toliko nevarna, kolikor je bil nevaren samemu sebi.

V Los Angelesu se je ustrelil trgovec, čigar srce je tako močno bilo, da ga je bilo v mirni sobi slišati, kako škripa in včasih tudi žvižga. Obdukcija je pokazala, da je imel mož težko motnjo ob enem izmed srčnih prekatov, srce pa je bilo močno dovolj, da je lahko po ovinkih opravljal svoje delo, pa ne brez šuma.

V Parizu so imeli opravka z možem, pri katerem se je zavoljo živčne motnje v Evstahijevi cev, torej med glom in srednjim ušesom, pojavil šum, kakor da tik-taka ura. Prerežali so mu živec, ki je bil kriv te čudne motnje in s tem so moža rešili bolezni, ki mu je zadrževala življenje in zavoljo katere se ni upal več v nobeno družbo. Postal je bil na zadnje turoben pušavnik.

V Kaliforniji so opazovali čudno rast pri nekem človeku. Glava in roke so mu postajale daljše, trup pa se mu je krajšal. Žrtev te nerazložljive bolezni je bil nekakrat, ki leži danes kot težko bolna pokveka v neki bolnišnici.

Bakterije v zraku

Ozračje je v višini 6000 m popolnoma čisto

Pri nekem višinskem poletu so v zadnjem času proučevali posebno vprašanje, koliko bakterij je v visokem ozračju. Sterilizirane posode z redvi so med poletom v raznih višinah izpostavili za kratek čas zračnemu toku in jih potem hermetično zaprli. Po vsaki 300 m višine so ponavljali ta poskus. Najvišja višina, ki so jo dosegli, je znašala 8700 m.

Ko so pristali na tleh, so spravili posode v valilno omaro, da bi se bakterije v njih razvijale. Ugotovili so, da je ozračje v višini 6000 m praktično sterilizirano. Posebno težavno je bilo preprečiti, da bi letalo, s katerim so se dvignili, samo ne prineslo v te višine kakšnih bakterij. S primerno ureditvijo poskusov pa so premagali tudi to težavo.

Za prijatelje mačk

Ta mačka je dobila na razstavi v Parizu prvo nagrado

Mogotec pušavnik

V Londonu je umrl v starosti 83 let lastnik premogovnikov John T. Hedley. Ostavil je imetje 100.000 funtov šterlingov. Mož je živel zadnjih štirideset let v popolni osamelosti. Pred štiridesetimi leti se je bil zaljubil v eno najlepših revijskih pevki, Phillis Broughtonovo, ki ga je za odklonila. Zavoljo tega se je umaknil iz svojega razkošnega gradu v Kentu v majhno vilo v Westmorlandu.

Štirideset let ni potem spregovoril nobene besede. Svojem služabniku je oddajal vsa naročila pisмено. Njegov grad v Kentu so smatrali ljudje za začaran. Veliko število služabnikov je tam skrbelo za red, šest vrtnarjev je gojilo ruže in cvetlične grede. Vsak dan je služabnik iz gradu ponesel sadja in šopek cvetlic izvoljenih ki svojega gospoda. Mož je še vedno upal, da jo bo s temi dokazili zvestobe spremenil. Ko je pred desetimi leti umrla, je bil ves zlomljen. Sedaj je smrt rešila čudaka.

Kopalnica, zrcalo civilizacije

V listih je bila pred kratkim objavljena statistika kopalnic v raznih državah na svetu. Po tem pregledu odpade na tisoč prebivalcev število kopalnic: v Zedinjenih državah 35 na Angleškem 31, v Nemčiji 26, v Švici 21 na Danskem 20, na Holandskem 19, v Belgiji 18 v Franciji 14, na Japonskem 12 v ČSR 10, na Norveškem 8, na Madžarskem 7, v Italiji 6, na Poljskem 5, v Španiji 5, na Portugalskem 4, na Grškem 3 v Rumuniji 2, v Jugoslaviji 1, v Rusiji pa 0.1.

Kupujte domače blago!

Radio za zamorsko kulturo

Da bi zamorski domačini dobili primeren pouk glede poljedelstva, obrti, zdravstva in drugih takšnih stvari, je dala uprava britskega Sudana postaviti v glavne kočje zamorskih in arabskih vasi »čarobne omare, ki uče modrost«. To so seveda radijski sprejemniki, ki se sami vključujejo za oddaje, ki so jim namenjene, in se ob koncu teh oddaj tudi sami izkločujejo. Domačinom so najstrožje prepovedali vsak dotik teh skrivnostnih aparatov. Vsak mesec bo radijski strokovnjak obiskal vasi, da pogleda, ali aparati še delujejo.

Dojenček jim je rešil življenje

V Brestu na Francoskem sta se mlada zakonca sredi noči zbudila zavoljo glasnega kričanja svojega komaj dva meseca starega sinčka. Takoj sta začutila čuden smrad. Mož je hitro skočil k oknu in ga odprl, nato je pozval zdravnika.

Zdravnik je izjavil, da so vsi stanovaleci v hiši v smrtni nevarnosti in jih je dal zbuditi. V nekatera stanovanja so morali gasilci vdreti s silo, kajti ljudje so bili v njih že omamljeni. Izkazalo se je, da je iz neke kanalizacijske cevi uhajal strupen plin v stanovanja. Samo zavoljo dojenčka, ki je imel težave z dihanjem in je začel zato kričati, se je preprečila velika nesreča.

Racija v pariškem podzemlju

Pariški policijski prefekt je odredil zavoljo ogromnega pritoka tujcev, ki ga pričakujejo za poletje v zvezi s svetovno razstavo, veliko racijo v pariškem podzemlju. Ze več nego šest tednov prireja policija skoraj vsako noč obiske med nevarne tipe. Prefektura je sporočila, da so v tem času ustavili nad 10.000 oseb in jim pregledali papirje. Zaprli so doslej skoraj 300 članov podzemlja, med njimi več vodij zločinskih toln. notorične trgovce z mamili in hude zločince.

Kraljica Nice

V Nici, raju francoske Riviere, so izvolili za kraljico lepote v l. 1937 gđno Alice Dany

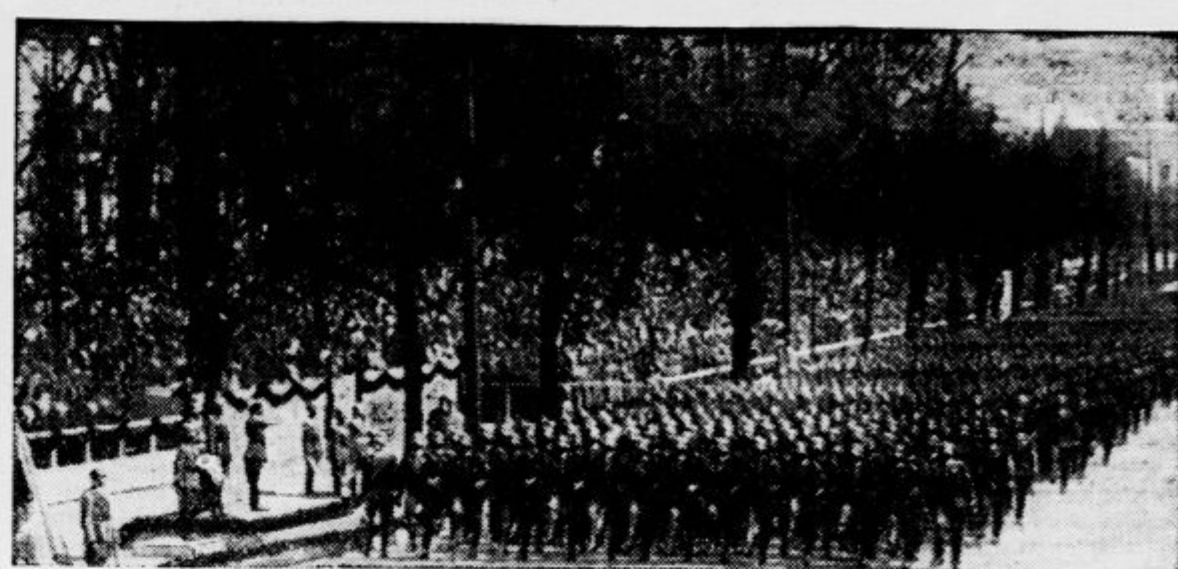
Panika pri predvajanju šolskega filma

Neposlušnost povzročila smrt v plamenih

V neki šoli v kraju Killinginömmju, nedaleč od estonsko-lotške meje, so imeli predvajanje poučnih filmov, ki se ga je udeležilo kakšnih sto otrok. Med predvajanjem se je neki filmski trak, bržkone zato, ker je bil aparat nekaj pokvarjen, z eksplozijo vnel. Ogromen zubelj je vžgal še sedem drugih filmskih zvitek in ogenj je preskočil na druge predmete.

V trenutku se je vnela tudi leseno opazna stena v avli, kjer se je predvajanje

Ob vsaki priložnosti vojaška parada

Kakor Italija, tako se tudi Nemčija ponaša s svojimi vojaškimi paradami. Ob 48. rojstni obletnici kancelarja Hitlerja so korakali mimo jubilant vojaški oddelki, on pa jim je odzdravil z dvignjeno roko

50 milijonov ponarejenih lejev

Sedmograška je poplavljen s falzificiranimi bankovci

V Rumuniji so razkrili tolpo ponarejevalcev denarja, ki je bila gotovo največja, kar jih je kdaj »delovalo« v tej deželi.

V nekem samotnem mlinu na severozapadnem Sedmograškem so aretirali 29 članov falzifikatorske tolpe, ki so jih prepejali vse v Bukarešto. Ponarejevalci so vršili svoj posel od l. 1933. in so sploščka izdelovali bankovce po 100, pozneje pa po 250 lejev. Po neki cenitvi meni policija, da so v zadnjih letih spravili v promet za 50 milijonov lejev ponarejenega denarja.

Z njim so Sedmograško domala preplavili in še marsikateri revni kmet bo moral z žalostjo ugotoviti, da so njegovi prihranki, ki jih skriva v nogavici, brez vrednosti. Ponarejevalci sami pa so si pridobili lepo imetje, poplačali so svoje dolgeve, nakupili so si hiše in posestva, svojim hčeram dajali bogate dote in živeli krasno življenje. Rumunska Narodna banka in finančno ministrstvo sta sedaj zaplenila njih imetje.

Proces proti Jagodi bo v maju

Kakor poročajo iz Moskve, se bo začel proces proti Jagodi v začetku maja. Zda ima preiskavo v rokah državni tožilec. Zena zaprtega Jagode je izvršila samomor in je baje piala Stalinu pismo, v katerem ga dolži, da je vseh prestopkov njenega moža kriv rdeči diktator Rusije.

Nočni posnetki iz letala

Po dolgi poskusih je uspelo v Londonu izdelati bliščico, k omogoča nočne posnetke iz letal. Ta bliščica razsvetljuje ozemlje pod letalom kakor ob belem dnevu. Svetilna priprava je zvezana s padalom, ki jo nosi počasi proti tlu. V doleteni razdalji se bliščica avtomatično vžge.

Ze pred časom so uporabljali podobne priprave za nočne posnetke iz letal, toda potrebovali so kakšnih 40 kg magnezija in razpok te ogromne količine svetilne snovi v višini 1000 m je bil tako silen, da je raztrgal šipe v krajih, ki so jih smekali. Sedaj zdostuje dosti manjša količina magnezija in tudi nevarnosti za kraje ter letalo ni več.

Operacija mu je podaljšala nogo

Redko operacijo so izvršili na durhamskem dekanu (deanu) dr. S. A. Allingtonu. Desna dekanova noga je postajala krajša in mu povzročala velike bolečine. Z operacijo nekaterih mišic se je noga podaljšala za 4 cm. Dean je moral ostati dalja časa v postelji, sedaj pa je spet popolnoma zdrav in tudi normalno hodi.

Sence Hauptmannovega procesa

Ugrabitelj bivšega advokata Paula H. Wendla, ki je malo pred izvršitvijo smrtne kazni nad Brunom Hauptmannom izjavil, da je on ugrabitelj Lindberghovega prvorojenca, so bili te dni v Ameriki obojeni na dvalet let robije, oziroma na dosmrtno ječo. Wendlova izjava, v kateri je bil mož prisiljen, je, kakor znano, povzročila odgo-ditev Hauptmannove justifikacije za 48 ur.

Zakon proti napitnini

Francoski ministrski predsednik in minister za delo sta sklenila predložiti prvi seji zbornice in parlamenta zakon, ki bo odpravil napitnino.

Zapuščina premogovnega kralja

Lani v novembru je umrl angleški kralj premoga lord Jecey. Zapustil je, kakor so sedaj uradno ugotovili, 1.520.000 funtov. Lord Jecey je razdelil premoženje med sinove in zasebno tajno. Jecey je bil v mladosti čisto navaden rudar in se je s pridnostjo in bistroumnostjo dokopal do uglednega položaja.

ANEKDOTA

O slavni francoski igralci Cecili Sorel nihče ne ve, koliko je prav za prav stara. Po Parizu kroži o njenih letih tale anekdota:

Sorelova je obiskala Egipt in se ustavila pri piramidah v Gizehu. Ogledala si je tudi sfingo, ki je napravila na igralko silen vtis. Od navdušenja je zadelamlirala: »Sfinga, ti, ki molčiš že toliko tisoč let, reci mi vsaj eno besedo!«

In sfinga se je nasmehnila in izpregovorila: »Mati!...«

VSAK DAN ENA

V uradu so zvedeli, da je ladja, s katero se je vračal strogi šef podjetja, trčila v ledeno goro...

(Le Moustique)

Skozi brazilsko Guyano

Ekspediciji, ki sta jo vodila Nemca Schulz in Kampfenckel je kot prvi uspelo, da je prečkala brazilsko Guyano v južno severni smeri in sicer od Amaconke na veletoku Jaryju do kajenske meje.

Po 53 dnevih potovanja s kanuji skozi neobjavljene pragozdove tega ozemlja je odprava dosegla lovišča ojamskih Indijancev. Treba je bilo premagati mogočne brzice in to je bilo mogoče le zavoljo tega, ker je vladala lansko leto tod velika suša. S 35 Ojanci so raziskovalci prodrli do reke Ku, ki so ob njenih izvirih našli na moštišča Indijancev Oajapojcev. Vse znanstvene zbirke, filme in fotografije, ki so jih napravili v tem ozemlju, so lahko dobro ohranjene prinesli s seboj. Ekspedicija se vrača ta čas domov.

Vojvoda Windsorski se odpravlja v Francijo

Kakor poročajo londonske »Times«, bo odpotoval bivši angleški kralj Edvard VIII. okoli 27. aprila iz Salcburške, kjer se zdaj mudi na počitnicah, v Francijo k poroki z go. Simpsonovo. Dan in kraj poroke sta že določena, toda za javnost prikrita. Iz Francije se bo vojvoda Windsorski vrnil v Avstrijo, in sicer se bo naselil v Čauškem gradu (Wasserleoburg) na Koroškem. Grad je last grofa Paula Münstra in leži v slovenskem narodnostnem ozemlju.

Japonska pilota-rekorderja v Parizu

Japonska pilota Ihnuma in Cukagaši, ki sta preletela razdaljo Tokio — London v dobrih 93 urah, sta te dni obiskala francosko prestolnico, kjer so ju sprejeli z velikimi častmi

Kulturni pregled

Mladinski časopisi

Večkrat čitamo o poplavi mladinskega časopisa. Res je, kot milijonski narod imamo toliko revij za mladino, da nastaja upravna skrba ali nam to koristi ali škodi. Preglejmo, kakšno je to časopisje in komu je namenjeno.

Vse mladinske liste delim al. kategoriziram v bistvu takole: a) idejni: Vrtec, Zvonček, Naš dan, Luč; b) šolski: Naš rod, Razori, Mentor; c) reportažni: Mlado jutro, Mladi Slovenec; d) propagandni: Podmla, dek R. K. Naša radost, Sokolič, Mladi junak, Zamorček itd.

Vsi ti listi se v nekem delu svoje vsebine primakajo k času, t. j. ne glede na svoje bistvo dajejo posebne koncesije čitateljem, ki so izven programa in ki prav za prav priključajo le reportažnemu tisku, n. pr. sport, šah, filatelija, kimo, oledalščice, bežni dogodki.

Ki, kratko: novičarski drobiž. Vse ta drobiž v mesečniku zastari in postane nezanimiv. S tega vidika smatram, da bi MS in MJ bolj ustrezala svojem namenu, če bi ne bila le bolj ali manj posrečena miniaturna izdaja literarnega mladinskega tiska za najmlajše, marveč naj bi poleg povesi gojila zgolj reportažo.

Propagandni tisk vzgaja enostransko in oblikuje tako društvenika pred človekom, pripadnika posameznih gesel in njihovega udarnika bolj kot člana človečanstva. Logično bi bilo, da mora pri nas uvesti mladinski list tudi glasništvo, dalje skavti, planinci itd., saj vendar vsaka organizacija stremi za tem, da s tiskom ustvarja preko naraščajočega članstva.

Idejni tisk je predvsem opredeljen svetovno, naravno. Viden poudarek nosita tu posebno vrtec in Luč. Zvonček drži anglo-vo tradicijo pri boljšem urejanju, ne vem pa, iz kakšne potrebe je nastal Naš dan.

Šolska skupina uvažuje najnovejšo izsledke in pridobitve pedagogije in psihologije, ki sta danes nerazdružljivi z mladinskim tiskom. Opti na te izsledke so postali ti listi bolj umniški kot literarni, rekli bi jim lahko šolski literarni listi. Važno je, da pri prvih dveh ne odločuje le osebnost in sposobnost urednikov, temveč sta vsebinsko, in oblikovno odvisna od stalnega uredniškega odbora ki je odgovoren vsa, koletnemu zboru poverjenikov in izdajatelja. Še boljše bi bila združena organizacija v tem smislu, da bi postal vsak naročnik ob istem času član združenja Mm v najširšem smislu besede. Ta lista se približuje idealu stalnega šolskega prirediteljskega člena, za katerega nastaja prav zdaj reformno gibanje v smislu šolskega lista. Naš rod — naš vodilni mladinski list po kvaliteti in kvantiteti — je namenjen predvsem osnovni šoli, Razore čita meščanska in nižja sred-

nja šola, Mentor najbolj višja gimnazija. Tako so vsi trije listi utemeljeni. Mislim pa, da bi bila potrebna pri našem rodu diferenciacija za nižjo in višjo stopnjo v posebnih izdajah ali na fuziji z Razori.

Vse štiri kategorije imajo lahko literarno vrednost. Dojem prvi dve kategoriji to tudi brezpogojno zasleduje, sta ostali dve — posebno zadnja — odvisni od svoje prave naloge: reportaža, stroka, ki jim daje pravico nepotrebnosti literarnih članov.

Vidimo torej, da so do enega vsi ti listi kljub »poplavi« utemeljeni z zgoraj podano razdelitvijo.

3. Pri tem vprašanju ne mislim mrtve točke, kar tiče konsumna, marveč kar tiče sodobnega razvoja pri mladinskem časopisu, posebno pri onem, ki je v tesni zvezi s šolo. Prav za prav vsi mesečniki zadevajo tudi šolo, saj je nanje naročena po večini šolska mladina. Zato to poplavo še najbolj čuti šola z učiteljskim. Propagandna literatura tekmuje za čim boljše plasiranje in to privede tako daleč, da bi moral biti vsak šolar naročen na vse Podmlade, ako bi hotel šola ustreči vsem okolišnicam in priporočilom. To tekmovalstvo nikakor ni vzgojno, ali je naravno, dokler pač obstoja toliko društev. Vprašanje, ali nam je potrebno toliko društev in z njimi vred podmladkov, je sicer še odprto, mislim pa, da bi morali Slovenec napraviti tu že zdavnaj temeljito korekturo. Društev nič koliko, v resnici na povesod mrtvilo — to naj bo nam memento!

Pri Cilih imamo za višjo stopnjo šolske literarne tednike, ki združujejo tudi reportažni in propagandni tisk. Prikažejo mladini tekoče življenje, torej so aktualni, kar prav hoče današnja mladina. Ideal bi seveda bil šolski dnevnik, toda do tega je še daleč, saj se temu vprašanju previdno izogiba celo pedagog pri najnaprednejših narodih. Končno, ko bodo padle tehnične ovire in bodo odstranjeni nekateri predhodki, bo dobila tudi mladina svoj dnevnik, pri katerem bodo imeli poleg književnikov važno besedo tudi pedagogi. Tedaj bomo dali šole mladini ono, kar ji po vsej pravici pripada in kar si sama želi. Na drugi strani bi pa s šolskim dnevnikom eliminirali pri mladini vpliv političnega dnevnika z raznimi političnimi in kriminalnimi reportažami, saj skoraj ni šolanka, ki bi ne bil svojevredno zabljen in ki pri nerazodni mladini rodi neželjene posledice. Šola ne potrebuje politične vzgoje, pač pa mnogo državljanske.

Imejmo v evidenci šolski literarni tednik! Potrebna je natančna priprava pa seveda od vseh podrobnosti izvedena organizacija. S tem bomo tudi nadomestili zastarelo obliko šolskega literarnega čtiva — čitanke.

Tone Gaspari.

poročila s sonetom Arja Stida »Svobodni duh«. Rubrike iz praktične medicine, Radio, Praktične novosti, Križaljka in Šah za ključujejo številko, ki je tudi obilno ilustrirana.

Otvoritev II. pomladanske razstave Društva slovenskih likovnih umetnikov. V nedeljo, 25. aprila ob enajstih bo v Jakopičevem paviljonu otvorena druga pomladanska razstava Društva slovenskih likovnih umetnikov. Zdržila bo v lepi izbiri nova dela vseh naših pomembnejših umetnikov in bo tako prava revija našega likovno umetniškega stvarjanja. Med razstavami letošnje sezone bo ta prireditelj višek in je zato vredna posebne pozornosti vsega našega občinstva. Društvo slovenskih likovnih umetnikov je s prirejanjem pomladanskih razstav uvedlo prikupno novost, ki naj bi ostala stalna in si pridobila tradicijo. Uspeh tega prizadevanja zavisi od občinstva in si pridobila tradicijo. Uspeh tega prizadevanja zavisi od občinstva in njegovega razumevanja za domačo umetnost. Izbrana dela slovenskih umetnikov so pač v največji meri vredna našega zanimanja, in obisk te razstave bodi kulturna dolžnost ljubljancev in vseh, ki bodo za časa razstave prišli v Ljubljano!

Hrvatska umetnost v Pragi. Umetnostna beseda v Pragi in skupina okrog revije Ars v Zagrebu sta priredili v Aleševi dvorani Umetnostne besede v Pragi razstavo sodobnih hrvaških slikarjev in grafikov. Razstava je bila otvorena snoči z govorom arh. Karla Kotasa.

Z Dragutinom Freudenreichom, ki je umrl 22. aprila v Zagrebu, je izgubilo hrvaško gledališče enega svojih največjih igralcev. Pokojnik je potekel iz rodbine, ki je imela z očetov in materine strani skoro več generacij igralce, tako da je zares imel »teatersko« krič v žilah. Dragutin Freudenreich se je rodil 1. 1862 v Zagrebu pod gledališko streho in je pozneje dovršil kadetnico. Po triletnem službovanju v garnizijah je izstopil in postal igralec v Zagrebu. Preveč podrejeno mesto pa mlademu, impulzivnemu Freudenreichu ni prišlo in je šel med potujoče igralce. Deloval je pri raznih igralških družinah in prepotoval z njimi dobesedno del ozemlja današnje Jugoslavije. L. 1889 je bil angažiran v Zagrebu. Zaradi spora z intendantom dr. Miletičem je 1. 1894 odšel v Ljubljano in tu vodil nekaj časa slovensko gledališče. V našem mestu pa ni ostal dolgo, ker je Miletič kmalu poravnal spor. Ob koncu prejšnjega stoletja je bil nekaj časa vodja samostojne igralške družine, od l. 1902 pa do upokojitve 1926 pa je bil stalno angažiran v Zagrebu, izvenšim mesece, ko je gostoval drugod (med drugim l. 1906 na Bolgarskem). Kot dramski igralec je bil Freudenreich zelo mnogostranski, najboljši se je pa odlikoval v karakternih vlogah, zlasti v vlogah starca; tu je dosegel resnično mojstrstvo. Njegov repertoar je bil sila obsežen. Z njim je umrl velik odkri umetnik ki se je s svojim delom neizbrisno vpisal v zgodovino hrvaškega gledališča.

Slovenska likovnika v Pragi. Praški listi beležijo, da sta prispela v Prago slikar Miha Maleš in kipar France Gorše.

Nemška knjiga o Jugoslaviji. Pri Ullsteinu v Berlinu je izšla knjiga Franca grofa Zedwitsa »Zaubervoller Balkan. Südost-Europa zwischen gestern und morgen«. Pisec opisuje predvsem popotne in lovške doživljaje v Bosni, Srbiji in drugod. Knjiga je obilno ilustrirana.

Neobjavljen opis hoje na Triglav l. 1828, ki ga je napisal Franc pl. Roethorn, je izšel v novi knjigi R. Montisa »Kampf um den Berge« (založba Styria).

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

— Sokolsko društvo na Jesenicah v pripori 24. in 25. t. m. ob 20. izvesto komedijo »Karijera kancelista Vincigaa«. Ne zamudite!

— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) veselem »Medeni tedni«. Med dodatki glasbeni film in zvočni tednik. — Sledi »Port Arthur«.

Iz Novega mesta

— Podmladek Rdečega krža na drž. meščanski šoli v pripori danes 24. t. m. v Prosvetnem domu »Najlepše plačilo«. Izvo v 5 slikah, ki jo je napisal prof. Janko Makar. Če se mladina, ki že tretjič sega po igri istega avtorja, zanjo enako skrbno pripravlja kakor lani, bo v pripori tudi letos mnogo užitek.

Iz Ptaja

— Kino Ptaj. Danes in jutri se predvaja znanj film »V veselem Dunaju«.

Iz Prekmurja

— Proslava materinskega dne v Preda. novčih pri Murski Soboti bo 25. aprila ob 14. uri v šoli. Na proslavi bo imela govor o materi šol. upraviteljica Marija Zalarjeva. Otroci bodo peli in deklamirali več pesmi in v pripori dve igri: »Pepekica« in »Bedak Pavlek«.

— Spet dva žalostna dneva za Prekmurje sta bila 20. in 21. t. m. ko je šel večji transport moških in žensk v Francijo in drugi, manjši, ki je šel 60 ljudi. v Nemčijo. Spet so se na kolodvoru v Murski Soboti ponavljali pretresljivi prizori, ob slovesu dragih slojcev, ki se zopet mesece, mnogi na tudi leto ne bodo videli. Poslavljale so se matere od otrok, ki ostanejo prepričani skrb starih mater; možje od žen, očete od hčera. Le malokatero oko je ostalo suho. Kolodvor je, kakor po navadi, bil poln teh, ki so spremili svojce. Po odhodu vlaka se je vila dolga procesija po cesti proti mestu in od tam proti vsem, proti ubogim domačim, kjer bo odslej spet nekaj delovnih rok manj. Vsak, ki le more, gre zdaj. Neredki so primeri, da ostane doma mlad moški s tremi štirimi otroki. Ves teden gara pri gospodarstvu, ob nedeljah pa pere, peče kruh in krpa otrokom obleko. Žalostne slike takega družinskega življenja najdete skoro v vsaki prekmurski vasi.

★

BLED. Zvočni kino Bled predvaja danes in jutri veselem »Pesem z neba« (Jan Kiepara, Marta Eggerth). tednik in dodatke.

BREZNICA. Naši občini in našemu kraju posveča malo znanj časopis »Na mejah« izredno pozornost. Posobno se je razpisal v zagovor zvišanja občinskega proračuna. Ta proračun ni bil soglasno sprejet in ni bilo o njem niti pravega glasovanja. Njegovi zagovorniki in tvorci so vedeli preveč toliko povedati o visokih občinskih dokladah, zdaj pa so te doklade ostale na isti višini, čeprav je banska uprava prevzela velik del šolskega proračuna in se bo v proračunsko kritje porabil tudi prihranek prejšnje ob-

POJAČANJE RASTI LAS

ZA 35%

Uspel poizkus nekega zdravnika

Prepričevalen dokaz

V tukaj opisanem poizkusu so bili lasje na kratko ostrigani, v sredini je bil pa izbrt osek pas. Pet tednov dolgo je uporabljen Silvikrin samo na levi strani. Silka kaže rezultat: pojačanje rasti las za 35%.

Neki zelo skeptičen zdravnik je dobil preparat za rast las, da ga preizkusi, in je to napravil takole:

Izbral si je tri osebe z normalno rastjo las kot poizkusne osebe. Vsem trem je lase na kratko ostrigel, po sredini glave pa jim je izbril osek pas, tako da sta obe polovici bili razdeljeni ena od druge. Vsi trije so vsak dan prihajali v ordinacijo, kjer jim je zdravnik drgnil eno stran glave s preparatom ter je tako imel priložnost, da zasleduje razvoj.

Kako Silvikrin pospešuje rast las?

Normalno rasto lasje od hranljivih tvarin, ki jih kri dovaja koži glave. Kadar je dovajanje hrane nezadostno, nastanejo v rasti las motnje.

Velika zasluga dr. J. Weidnerja je, da je razjasnil celotni proces rasti las in načina, kako se lasje hranijo. Njemu se je posrečilo, da je iz neke keratinske baze izoliral 14 organskih substanc naravne hrane za lase ter jih koncentriral v nepokvarljivi raztopini, katera se imenuje Silvikrin.

S tem Silvikrinom se zelo uspešno odstranjuje vse motnje v rasti las z dovajanjem naravne hrane za lase. Prihaja izginetako rekoč brez noč in že po kratki uporabi preneha izpadanje las, korenine se spet poživijo in začne se nova rast las.

Skrbite za kožo svoje glave, pa bo tudi koža Vaše glave skrbela za rast Vaših las!

Silvikrin

poživlja rast las

Koža glave (lasišče) in lasna korenina (jako povečani preresi). Tu vidite, kako rastejo lasje. Vlaknaste koreninice na dolenjem kraju so mesto, kamor Silvikrin dovaja hrano.

Y-151-G

Respighijev »Plamen«

Po premieri

Uprizoritev Respighijevega »Plamena« je pokazala, da je na podlagi tega dela le v omejenem obsegu mogoče govoriti o komponisti lastnem slogu. Kajti pod slogom razumemo nekaj poslednega in svojstvenega v izražanju, pri velikih mojstrih nekaj enkratnega, samoniklega, kar prej še ni bilo doseženo, kar je nadpovprečno in zato tudi novo. Pri Respighiju najdemo le malo tega v sunkovatih, kratkih in manj pomembnih medijah, več pa v zaključni sliki, ki je ogorčna ne la po številu sočlujih, temveč prav tako po muzikalni evoluciji. Prav tu va operira skladatelj s preprostejšimi izraznimi sredstvi (dionatiko) in močnejšimi finale posrečeno in grandiozno zaključuje opero. Sklepati smemo torej, da Respighiju tak način glasbenega izražanja mnogo bolj ustreza kakor koncesije novejšim strujam, ki jih sem in tja opažamo v harmonsko in kontrapunktsko kompliciranejših orkestralnih odlomkih in zborih, ki pa niso vedno v prid delu. Vse ostalo, posebno pa arizmo petje, se giblje v mejah epigonstva in avtor se ne boji posluževati se 80 let po Tristanu, 45 let po Falstaffu in dobrih 30 let po Salomni že davno obrabljenih efektov.

Ker pa vitalnost vsakega opernega dela zavisi predvsem od učinkovitosti libreto, komponistovega smisla za dramatiko in njegovega odrskega instinkta, je vprizoritev na ljubljanskih deskah opravičena. Vse tri lastnosti so namreč delu in skladatelju v največji meri lasne, zato je in bo »Plamen« imel pri publikih dovolj uspeha, čeprav celo laika uspeša razberejo vzorce, ki so del preveč očitna podloga.

Koliko truda so vložili sodelujoči, ve samo oni, ki ima s takim študijem neposredno posla; videti pa je bilo, da so se z veseljem lotili hvalnega posla. Za dva nedostaka, ki ju je bilo močno opaziti, le delno odgovarjajo. Predvsem so zbori epizani za naše razmere in glasove previsoki, zato je petje na takih mestih preveč kriče, češar zopet mali prostor s svojo omejeno akustiko ne prenese. Takisto tudi vprašanje namestitve orkestra še ni idealno rešeno in celo akordi v lesenih pihalih prikrivajo solista v nižjih legah. Pri tem tripi razumljivost teksta in bi bilo treba moč orkestra, ki je izdatno uporabljen, reducirati pod običajno jakost.

Drugje bi tudi ljubljanska izvedba izzvala entuziazično navdušenje. No, naše hladnejše občinstvo jo je sprejelo na svoj običajni način, vendar z velikimi simpatijami in odobravanjem. Vsi sodelujoči so rasti pevski in igralški skladno z vsebino. Dejanje je ena sama gradacija in se epotečka le polagoma razvija. Mlada Silvana (ga Giunjenca) kot druga žena za starejša ekasarna Basilijsa (g. Primožiča) zaman ščiti čaravnicu Agnezo (zo. Kogejevo) pred zasledujočo jo, razjarjeno množico, čuteč neko temno silo v sebi, ki jo navdaja s sočutjem do nesrečnice. Spozna prve mladeniča Donella (g. Gostiča), sina lastnega moža iz prvega zakona, ki se vrača iz Bizanca. V njenem srcu vzplamti pregrešni ozenj ljubezni in strasti do njega. — V drugem dejanju izve Silvana, da je njena mati tudi bila čaravnic, ki je njeneža moža privabila in očarala v blodnjah in duševnih mukah preizkusa moč podedovanih lastnosti, dokler se ne združi z ljubljeno Donello. Basilio izdihne, ko iz ust svoje razdražene žene izzve to težko pregreho, eksarhova mati Evdoksija (g. Golobova) pa obdolži Silvano krivde na njegovi smrti in jo pred cerkvenim sodiščem s svojim pričanjem pozubi.

Glavna zasluga za uspeh gre dirigentu g. Stritofu. Posebno težka je bila naloga g. prof. Šesta kot režiserja, kajti mali in nepokrofiti oder ne pripušta v ansamblskih

scenah in menjavanju slik originalnejših rešitev. Inscentor ing. Franz in dekorater g. Skružni sta poskrbela za mogočen okvir dejanju, nositelji manjših vlog (ga. Polićeva kot zapejano dekle Monika in g. Beletto kot škof Ravenaski ter ostali) so se enako častno postavili.

P. Š.

Koncert Marte Oberwalderjeve in Slavka Lukmana v Mariboru

je bil 17. t. m. v kazinski dvorani. Čeprav sta bili v istem poslopu ob istem času še dve drugi prireditvi, je posetilo ta koncert (za naše razmere) še precej občinstva. Program je obsegal večinoma arije iz italijanskih oper. Ga. Marta Oberwalderjeva stalen gost ljubljanske opere razpolaga s šib. kim, toda krasno izdelanim sopranom, s katerim izvaja igrave vse virtuosne koloraturne pasaže, trilete in ostale bravuro visokega sopranskega registra, ki jih predpisujejo v svojih arijah italijanski klasiki. Pevka nam je podala Donizettijevo kavatino iz opere »Don Pasquale«, Verdijevo arijo iz »Traviata« in »Rigoletta«, Rossinijevo znano kavatino iz »Sovijskega brvca«, Iv. Zajca, vernega častilca in posmemovalca omenjenih mojstrov, »Ruža in devojka« in Pavčičevega »Skrijančaka«. Vse te točke je odpejala ga. Oberwalderjeva z bravurozno in čisto tehniko, dobro disponiranostjo in globoko občutenim tekstom. Na zahtevo občinstva je končno dodala še znani valček iz J. Straussovega »Netopirja«. Ga. Oberwalderjeva nam je na tem večeru nudila zares lep umetniški užitek.

Ostali del programa je izpolnil tenorist g. Slavko Lukman, ki je zapel arijo iz Meyerbeerove »Afrikanke«, arijo iz Puccinijeve »Tosce«, balado iz »Rigoletta« Schu-bertovo pesem »Glej to srce« izmed domačih del pa Flajšmanovega »Metuljčka« in Pavčičevi narodni prireditelj »Jaz mam na konca belega« in »Pa moje ženske glase«. Dodal pa je še narodno »Nmau čez jezero«. Iz srca rad bi tudi g. Lukmanu napisal pohvalno oceno, na žalost pa moram napraviti paralelo med nastopajočo pevko in njim: prav tako, ker je pevka razpolagala s temeljito šolanjem in muzikalno oblikovnim glasom, so stopili pri o. Lukmanu vsi glasovni nedostaki, kakor tudi pomanjkljivo šolanje in izoblikovanje glasu — tembolji v ospredje. Ker ga je reklamni del koncerta (po citatu nekega kritika) predstavil publiko kot nekega »slovenskega Taubertja«, ni njegov nastop izpolnil obetane pričakovanja. Nemestno bi bilo obujati pevco iluzije za bodočnost, ki bi ga pozneje razotrarale. Tudi če bi pevec razpolagal še s tako velikim glasovnim materialom, mu manjka za izoblikovanje teza materiala do stopnje, ki je koncertnemu pevcu potrebna še mnogo, mnogo, G. dr. Klasino je kot spremljevalec s svojo izredno spremljavo mnogo pripomogel k uspehu nastopajočih pevcev.

Prof. Karol Pahor

Zapiski

»Življenje in svete« prinese v prihodnji ponedeljski številki na uvodni strani ilustracijo E. Palmovskega »V rudniku« nato pa Notusa alorizme »Človek in delo«. Članek »Lov na gobec opisuje tvegano delo grških potapljačev ob obrežju Floride in naših lovcev na gobe v bližini Sibeni. Nadaljuje se s poltopino kramljamiz dr. Antona Debeljaka »En mav brez izaro, en mav brez groznice« Ignac Koprivec je prispeval prazno »Večerne ure«, nadaljujejo se Dumavovi »Trie mušketirje« z Nörretranderovimi ilustracijami. Zemljepisno zanimivo nudi članek »Mesto v pragozdu«, ki nas seznaja z moderno prestolnico brazilske države Amazanos Manaus, ležečo sredi pragozda. V rubriki iz literarnega sveta so objavljene nekatere beležke in knjižna

zervirale in bodo na razpolago drugim interesentom.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Sobota, 24.: Na Trški gori.

Nedelja, 25.: Na Trški gori.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 24.: Dolarska princesa. Premiera.

Nedelja, 25.: ob 15. Punteke žive. Otroška predstava. Prireditelj Zenskega društva. Ob 20. Dr. Znižane cene.

Radio

Sobota, 24. aprila.

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Pester program a plošč. — 14: Vremenska napoved. — 18: Za delopust igra radijski orkester. — 18.40: Janezek v sodobni šoli (g. Rudolf Bratko). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Hrvatski glasbeni zavod v Zagrebu (Antun Dobronić — iz Zagreba).

— 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanjih politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Veselo jurjevanje: Večer o vitezhih, zmajih, kraljčinah in podobni romantični. Sodelujejo Jožek in Ježek ter člani radijske igralške družine. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio orkester.

Nedelja, 25. aprila.

Ljubljana 8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30: Telovadba (vodi prof. M. Dobovšek). — 9: Čas, poročila, spored. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. R. Tominec). — 10: Ura lahke glasbe. Operni šramel. — 11: Pisan drobiž (plošče). — 11.30: Otroška ura: Tetka Marička kramlja in prepeva. — 12: Radio orkester. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Iz Verdijeve opere. Sodelujejo ga. Oljdekopova, g. Jean Franci in Radio orkester. — 16: Zavarovalstvo in svetovno gospodarstvo (g. Ivan Martelanc). — 16.20: Plošče po željah. — 17: Kmet. ura: Kmečki gospodarski pomenki in navdaba tržnih cen. — 17.30: Akademija slepih otrok (prenos iz Doma slepih v Kočevju). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Slovenska ura: Podjuna in njena pesem: Luka Kramčič (sodeluje zbor klasične gimn. v Ljubli). — 20.30: Vesel večer. Sodelujejo: Kmečki trio. Akademski pevski kvintet in Vesele delejke. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio orkester.

Beograd 17: Orkestralni in pevski koncert. — 18.50: Violina in klavir. — 19.50: Pesmi. — 20.20: Plošče. — 20.30: Pester glasbeni program. — 23: Plošč. — Zagreb 16.45: Plošče. — 20: Violinski koncert. — 20.45: Lahka glasba in ples. — Praga 19.20: Balet. — 22.40: Plošč. — Varšava 19.20: Plošč. — 21.30: Klavirski koncert. — 22: Zborovski petje. — Dunaj 12: Koncert po željah. — 15.40: Komorna glasba. — 16.10: Za zabavo. — 17.30: Lahka glasba. — 20.05: Zvočna igra. — 22.30: Plesna muzika. — Berlin 18: Spevoigra. — 17: Koncert solistov. — 20: Ventek lepih melodij. — 22.30: Plesni orkester. — München 19.20: Prijatelj glasovi. — 20: Prenos iz Berlina. — 22.35: Plesna muzika. — Stuttgart 18: Zabaven program. — 20: Prenos Lortzingove opere »Divji lovec«. — 22.30: Iz Berlina. — 22.45: Operna glasba.

A. POLTZER:

12

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

Tedajci je mož v šoferski livreji zakrčal, obraz se mu je krčevito spajal, in telebnil je na tla. A nadzornik je opazil in s krepko brco preprečil njegovo namen, da bi dosegel orožje, ki je bilo Mellerju med bojem padlo iz roke in ki ga je bil Whinstone prezrl. Meller je porabil ta mali pripetljaj, da se je neopažen spizlal za korak dalje!

Zdaj so vsi prisluknili. Zunaj se je oglašalo razbijanje po vratih. Policijska obhodnica je bila slišala nadzornikovo znamenje.

Nadzornik Whinstone, krotoč nasprotnike s samokresom, se je previdno približal vratom in kriknil na dvorišče:

»Vlomite vrata!«

Tisti mah je Meller, ki je bil izprevidel, da ne sme izgubiti niti trenutka več, pritisnil na stikalni gumb pri tleh, ki ga je mogel brez težave doseči. In spot je luč ugasnila.

Vrata so se s treskom podrla v vežo. Nekaj redarjev je planilo na dvorišče.

»Pazite, da nihče ne uide!« je besno zarjovel nadzornik in se široko razkoračil pred vrati. Preklinjal je svojo nepaznost, ki je bila lopovom omo-

gočila, da so iznova uporabili zmerom uspešni trik utrujenja luči.

Nočna prikazen

Mahoma ga je prešinila misel. Zapustil je svojo postojanko in planil v prvi sosednji prostor. Šele zdaj se je spomnil, da nima več žepne svetiljke; izgubil jo je bil med ruvanjem.

Med tem ko mu je z dvorišča udarjal na uho divji hrup, je urno prižgal vžgalico za vžgalico. Na zadnje je našel tapetna vrata. Bila so zaklenjena. Z vso močjo se je zapodil vanje. Zahreščala so in se vdrila.

»Miss Holm!« je zaklical Whinstone. »Miss Holm, ali ste tu?«

Nič odgovora. Nadzornik se je umiril. Toliko je vedel: če se je dekletu kaj zgodilo, tedaj on, Whinstone, ne bo miroval, dokler ne dobi Mellerja v pesti. Mož je potem zrel za Mr. Pitta in njegovo lo-putnico na jetniškem dvorišču.

Zadnja vžgalica, ki je bila v škafu, je zagorela. Nadzornik je zdaj zagledal na ozki zofi negibno postavo. Že se je sklonil k nji. Kar oddahnil se je, ko je videl, da je Patricija samo omedlela. In prav tisti hip se je zdrnila v zavest.

Zavpila je, ko je videla tujega moža, ki se je sklanjal nad njo.

Nato je začela tolažilne besede mladega nadzornika, ki se ji je dal spoznati. Patricija se je nasmehnila — Whinstone tega v temi na žalost ni mogel videti — in se poizkusila vzravhati.

Nadzornik jo je rahlo potisnil na zozo.

»Ne, ostanite za zdaj tako, miss Holm! Po razburjenih nocojnega večera vam nekoliko oddiha ne bo škodilo. Jaz moram samo pogledati, kaj so opravili moji ljudje, pa se takoj vrnem. Ali se mar bojite ostati nekaj minut sami? Zdaj se vam ne more nič več zgoditi, hiša je zasedena od redarjev.«

Patricija mu je zatrdila, da jo lahko brez skrbi pustijo samo.

V hiši je bilo zmerom tema. Ko je Whinstone brez posebne previdnosti stopil v predsobo, sta se vrli nanj dve mogočni postavi. S precejšnjim trudom se mu je posrečilo, da se ju je otresel.

Skozi odprta vrata je videl na dvorišču nekaj redarjev.

»Halo, semkaj!!« je zaklical.

Tisti mah sta nasprotnika vnovič planila nadenj. A že sta pridirjala dva redarja. Potem je ležal Whinstone na tleh, in električna svetiljka mu je sevala v obraz. Nadzorniku, ki se je bil zavedel smešnega položaja, je bila malo prijazna beseda že na jeziku — v boju je bil izkupil čedno bunko — a še za časa je izprevidel, da niso ljudje ničesar zakrivali.

»Nič ne bi škodilo, če bi malce bolj nežno ravnali z menoj,« je suho rekel policijskemu naredniku. »Nadzornik Whinstone sem, iz Scotland Yarda!« Dokaj osorno je zavrnil narednika, ki mu je hotel pomagati, in vstal. Burka na njegovem čelu ni bila majhna.

»Ne zamerite, sir,« je v nemajhni zadregi rekel

»vodja policijske obhodnice,« oni drugi gospod nadzornik ni nič omenil o vas...«

Whinstone je izpreletel zelo neprijeten sum.

»Katerega nadzornika mislite?!« Narednik ga je presenečen pogledal. »Vašega tovariša, ki nas je sprejel na dvorišču!«

»Kje je zdaj?« je hitro vprašal Whinstone.

»Telefonirat je šel. Rekel je, da mora takoj poročati v Scotland Yard in da se precej nato vrne...«

To pot nadzornik Whinstone ni več pogoltnil krepke besede, ki mu je bila prej na jeziku. Se preden mu je narednik utegnil opisati neznanega nadzornika, je vedel, kdo je bil in da bo zamenjal njegove vrnitve. Meller je bil na vso moč prekanjen lopov in se je bil spretno rešil iz zagate. Whinstone je bil že pripravljen na najhujše in je zato z zadovoljstvom zvedel, da so ostala dva prijeli. Meller, ki se je naredniku legitimiral s scotland-yardsko izkaznico, se očividno ni bil upal rešiti svojih pajdašev.

Nadzornik je ukazal naredniku, naj pod strogim nadzorom spravi ujetnika v Scotland Yard.

Zdaj je šel Whinstone k Patriciji. Luč je že gorela; dekle je sedelo na robu zofe in s hvaležnim smehljajem pozdravilo rešitelja. Ob tem smehljaju je Whinstone za trenutek pozabil celo svojo nevoljo nad tem, da je bil Meller ušel. Prav za prav je imel namen, da ošteje Patricijo zaradi njene lahkomišelnosti. Zdaj je pa samo rekel:

»Veseli me, miss Holm, da ste ušli nevarnosti!«

Naša velika spomladanska akcija traja zelo kratek čas!

= din 99.-

Izkoristite priliko!

Ta praktični KADET-BOX foto-aparat ob enem s tremi ISOCHROM filmi, dobite pri vsakem fototrgovcu.

Ognjeasni aparati

PASTOR

pogase vsak požar trenutno. Na Zagrebškem Zboru poskusno gašenje. »PASTOR« — Zagreb, Gundulićeva ul. 9. t. 2. 951.

Pri polni nevrasteniji

uporablja se fiziološki ekstrakt iz žleze močnih in zdravih živali (»Kalefluide«). — Zahtevajte brezplačno podrobno literaturo: Beograd, Masarykova 9, tel. 25981. Miloš Marković. — »KALEFLUID« se prodaja v lekarnah. Reg. S. br. 5300/32.

MALI OGLASI

Prehrana

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Leto dni brezplačno oskrbo v lastni hiši (vsi nudim sistem, ki do Božiča posodi trgovski posrednik Din 10.000. Smole, M. Stari trg 241. 10248-14

Službo dobi

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Iščemo se pletilje ki prevzamejo delo na dom. Zglašijo naj se 26. aprila pri Jos. Kunc & Comp. Miklošičeva c. 32. 10269-1

Viničar

dobi takoj zaposlitev na malem posestvu, ki ima vinarsko sovo. Ponudbe poslati, z navedbo mesečne plače, na trgovsko tiskarno d. d. Ssak. 10241-1

Blagajničarko

za tridno v večjem podjetju, iščem za takoj. Javi naj se samo izvešba. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10250-1

Za takojšen nastop

sprejemamo kovino-strugarja (Eisenreher). — Prednost imajo neozelenjeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobro mesto«. 10230-1

Foto pomočnik(ka)

sprejemamo za amatersko izdelavo. — Prednost v tej stroki že zaposlene. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna zaposlitev«. 10234-1

Pomočnika

preverstnega, za red in stanice, sprejme takoj večja železniška industrija. — Obširne ponudbe s navedbo plačilnih pogojev na internem kladu d. d. Zagreb, Masarykova 28 pod »Eisenindustrie 187-10«. 10265-1

Tajnico

damo, večjo nemščino in več drugih jetkov, knjigovodstva in korespondence, sprejemamo. Ponudbe s prepišanih prijav na hotel Ambassador, Split. 10195-1

Brivski pomočnik

dobri delavci smo, tudi dobri tiscunja, dobri takoj mesto. Ana Sviga, Izverka, Celje, Mariborska 7. 10282-1

Službe išče

Vaske Beveda 50 par, da vek 8 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik buči stucer, dober, soliden delavec, vsojase prost, žice stalno mese v boljši delavnici. Nastop po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10212-2

Potniki

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Agilen potnik

s dobrih nastopom in radi inkasa kavoje zmožen, dobi stalno mesto v vspehni vinski trgovini. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Tudi soter«. 10238-5

Prodaj

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Razna starinska

oprava id. in skoraj nov pisalni stroj, napredaj. Kolodvorska ul. 35/1. desno. 10216-6

Pohištvo

spalnica, jedilnice ter kuhinjske opreme — ugodno kupite pri Cerne Avgust, mizarstvo, Zg. Siska, Ljubljana. 10199-12

Cenene opreme

za spalnice in kuhinje ravno izdelane po sodobnih načrtih imam na zalogi. Berke Rok, mizar Ljubljana—Zapuže. 10190-12

Pohištvo!

Kdor si želi nabaviti lepo, moderno in trpežno stanovanjsko opremo in po konkurenčnih cenah, — naj si ogleda zalogo pohištva pri Josip Kuhar, St. Vid št. 79 nad Ljubljano. 10151-12

Stroji

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več šivalnih strojev dobro ohranjenih specialnih strojev za gumboice, prodam. Vse na električni pogon. Vprašati na ogl. odd. Jutra pod zneko »Elke«. 10242-29

Kolesa

malo rabljena prvotnih znamk, poceni napredaj pri »PROMET« (nasproti kraljevske cerkve). 10233-11

Kupim

za šifro ali dajanje naslova Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trstja

ne delanega, kupim večjo množino. — Jože Stehlin, Drazdane, Savska c. 27. 10206-7

Kapital

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

20.000 Din

išče trgovka. Vknjizba I. mesto, 13% obrest. Ponudbe pod »Apel trgovcem« na ogl. odd. Jutra. 10249-16

AL PLANINŠEK

Ljubljana Beethovnova ul. 141. Telefon 35-10. izposoje nakup in prodajo hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov takoj v gotovini najbolje Informacije daje brezplačno 39-16

Posojila

dobro državnih in samo upravnih uslužbenec v Ljubljani v gotovini in oblagovnih bonih. »Her mesa. Informacije Tav. Jarjeva 2. 87-16

Večjo vlogo

Kmetijske posojilnice ljubljani na odplačilo, proti dobri garanciji — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Tel. 3-10. 10227-46

Hranilne knjižice ljubljanske kreditne banke kupim. Ponize z nevedbo cene poslati na Litoen Maks. Mežica. 10289-16

V najem

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parno pekarno

oddam v najem samo finančno zmogni osebi. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »V večjem industri. mestu. 10291-17

Gostilno

na račun v sredstvih ljubljane oddam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Upejlunaja. 10299-17

Lokali

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za poslovne

prostore iščem primerno stanovanje (vseh do štiri sobe ali pa lokal s stranskimi prostori) v strogem centru Ljubljane, za avgust, november ali preje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9611-19

Posest

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih na ter pri ima napredaj gradbeni strokovni inženir posredovalec Kuvavir Ljublj. Cesta 29. okt. št. 4. Telefon 97-53. Pooblaščen graditelj in sodni ocenitelj za nasvete brezplačno na raspislo. 69-30

Travniki

v Orni vasi, 16.300 kv. m. goveja mrv. ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10210-30

Hiša z mesnico

Hiša stoji v sredini trga pri železnici. V hiši je dobro vpeljana mesnica. Klavarnica, kuhinja, sušilnica, lenjenica, hlev, veliki vrt. Pet velikih sob, kuhinja. Cena 45.000 Din. Zaradi odhoda napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10292-30

Novo zgrajena restavracija

»VINTGAR«

se oddaja s 1. majem v najem. — Pismene ponudbe do 30. t. m. na trdko Lesna industrija »Vintgar«, pošta Gorje pri Bledu, kjer so na vpogled pogoji.

Naprodaj posestvo

3 stanovanjskih hiš, z prtilino, pekarijo, trgovino 70 hektarov gozda, sagra, lepa vodna moč. tik plovnice reke, blizu industrijskega centra in kolodvoru. Cena 230.000. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra pod »Ugodna redka prilika«. 10245-20

Hišo z vrtom

ugodno prodam ob glavni cesti, Brežice, kolodvor. — Kostanjšek Ivan. 10236-30

Stanovanje

Beveda 1 Din. Javek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Solno stanovanje

4 ali 2 sobno, v sredini mesta, oddam 1. maja. — Oblat, Sv. Petra c. 18. 10233-31

INSERIRAJ V »JUTRO«!

Mojo pokojni soprog LJUDEVIK se je zavaroval 1. XII. 1935 na življenje na glavnico

Din 50.000.—.

Dolžnost mi narekuje, da se JUGOSLOVANSKI ZAVAROVALNI BANKI »SLAVIJI« za hitro in točno izplačilo javno zahvalim ter jo vsakomur najtopleje priporočam.

RAKEK, dne 22. aprila 1937.

FRANČIŠKA VIDRIH.

Ženitve

Vsaki Beveda 2 Din. Javek 5 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovca

išče manje s starejšo samostojno, osamljeno damo, v svrhu skupnega gospodinjstva. 50 let star, popolnoma osamljen, s sigurno eksistenco. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spomlad 30«. 10201-25

Izgubljeno

Bel lovski pes s črnimi pikami s znamko št. 304 se je zatekel. Oddati proti nagradi Dr. Luckmann, Gradšče št. 4. 10251-28

Razno

Trenskoti, veterini suknjiči

Novosti,

lepe vzorce za pumparice, sportne obleke nudi ceneno

Presker,

Sv. Petra c. 14.

SMRT PLESAVOSTI! »MORANA« PRAVO ČUDO!

MORANA JE USAVRŠENA ODPRAVI PRIHVAJ EKCEME JACI IN HRANI LASIŠČE. TAKOJ USTAVI IZPADANJE LAS. LASJE PORASTEJO TUDI NA PLESASTOM MESTU. CENA STAKLENICE DO POVZETJU DIN 40.— POŠTNA DIN 7.— MODERNA KOZMETIKA - S P L I T - MORANA DIPLOMIRANA V LONDONU S OF GRAND PRIX IN ZLATO KOLAJNO

Prazno sobo

s posebnim vzhodom s stopnic, oddam takoj ali pozneje. Langusova ulica 17. (Mirje. 10237-23

Opremljeno sobo

solončno in zračno s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice oddam. Cesta na Rožnik 47. 10238-23

Sobo

lepo opremljeno, s posebnim vzhodom na Mirju, v bližini banke uprave, oddam stalni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10212-23

Sobe išče

za pisarno, isčem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Center«. 10234-23a

SUEDOSTROPA

trgovska agentura d. z o. z.

BERLIN NW 7, UNTER DEN LINDEN 36

Prevzemamo vaša zastopstva za nakup in prodajo v Nemčiji kot specialisti za jugovzhodno-evropske kupčije. Pišite nam takoj da zamoremo še na BRESLAUSKEM IMPORTNEM VELESEJMU od 5.—9. maja za Vas uspešno posredovati.

Potrta globoke žalosti naznanjam, da je danes nenadoma umrl naš predobri soprog in oče, brat, stric, gospod

JOŽE NOVAK

stavbni polir

Zemski ostanki se prepeljejo v nedeljo, 25. aprila iz mrtvaške veže splošne ljubljanske bolnice v Tacen do št. 17, odkoder se prenese ob 15.30 na farno pokopališče v Šmartin pod Šmarno goro. Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 30. aprila ob 7. uri v cerkvi sv. Cirila in Metoda. V LJUBLJANI, dne 23. aprila 1937.

MARIJA, soproga; JOŽICA, hči in ostalo sorodstvo.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgrec gre na potovanje okoli sveta

84

V notranjosti so ležali ubogi svetovni potniki skoraj nezavestni vrhu nakopičene oprave svojega letala in niso niti slutili, kaj se zunaj pripravlja... Domačini so se bili namreč vsi besni pripravili na boj s pošastjo, ki je bila razdejala hišo in skalila njihov blaženi mir, ter so se po prstih, z namerjenimi sulicami grozeče bližali »Pulexu«...